

SEANCES DU MERCREDI 15 FEVRIER 1984
VERGADERINGEN VAN WOENSDAG 15 FEBRUARI 1984ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU SOIR
AVONDVERGADERING

SOMMAIRE:

COMMUNICATION:

Page 1346.

Pouvoir spéciaux.

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi relatif à l'élection du Parlement européen.

Discussion et vote d'articles (suite):

A l'article 14: *Orateur*: M. Luyten, p. 1347.A l'article 22: *Orateurs*: M. Trussart, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1350.A l'article 23: *Orateurs*: M. Luyten, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1351.Aux articles 24 et 25: *Orateur*: M. Luyten, p. 1353.A l'article 32: *Orateurs*: Mme Panneels-Van Baelen, rapporteur, M. De Baere, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1357.A l'article 36: *Orateurs*: M. Vandezande, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1359.A l'article 38: *Orateurs*: M. Geldolf, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1360.Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1983-1984
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1983-1984

INHOUDSOPGAVE:

MEDEDELING:

Bladzijde 1346.

Bijzondere machten.

ONTWERP VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet betreffende de verkiezing van het Europese Parlement.

Beraadslaging en stemming over artikelen (voorzetting):

Bij artikel 14: *Spreker*: de heer Luyten, blz. 1347.Bij artikel 22: *Sprekers*: de heer Trussart, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1350.Bij artikel 23: *Sprekers*: de heer Luyten, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1351.Bij de artikelen 24 en 25: *Spreker*: de heer Luyten, blz. 1353.Bij artikel 32: *Sprekers*: mevrouw Panneels-Van Baelen, rapporteur, de heer De Baere, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1357.Bij artikel 36: *Sprekers*: de heer Vandezande, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1359.Bij artikel 38: *Sprekers*: de heer Geldolf, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1360.

A l'article 41: *Orateurs*: M. Luyten, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1361.

A l'article 43: *Orateur*: M. Luyten, p. 1362.

A l'article 45: *Orateurs*: MM. Nicolas, Luyten, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, Mme Van Puymbroeck, M. Geldolf, Mme Panneels-Van Baelen, rapporteur, MM. R. Gillet, Vandezande, p. 1363.

A l'article 45bis (nouveau): *Orateurs*: M. Geldolf, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1364.

Bij artikel 41: *Sprekers*: de heer Luyten, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1361.

Bij artikel 43: *Spreker*: de heer Luyten, blz. 1362.

Bij artikel 45: *Sprekers*: de heren Nicolas, Luyten, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, mevrouw Van Puymbroeck, de heer Geldolf, mevrouw Panneels-Van Baelen, rapporteur, de heren R. Gillet, Vandezande, blz. 1363.

Bij artikel 45bis (nieuw): *Sprekers*: de heer Geldolf, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1364.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 19 h 10 m.
De vergadering wordt geopend te 19 u. 10 m.

COMMUNICATION — MEDEDELING

Pouvoirs spéciaux — Bijzondere machten

M. le Président. — Par lettre du 15 février 1984, le Premier ministre a transmis au Sénat, en exécution de l'article 2, § 3, de la loi du 6 juillet 1983 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi, une copie de deux arrêtés royaux datés du 10 et 14 février et portant les numéros 276 et 277.

Bij schrijven van 15 februari 1984 zendt de Eerste minister aan de Senaat, ter uitvoering van artikel 2, § 3, van de wet van 6 juli 1983 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, een afschrift van twee koninklijke besluiten gedagtekend van 10 en 14 februari 1984 en die de nummers 276 en 277 dragen.

— Dépôt au greffe.

Ter inzage in de griffie.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE VERKIEZING VAN HET
EUROPESE PARLEMENT

Hervatting van de artikelsgewijze bespreking

PROJET DE LOI RELATIF A L'ELECTION DU PARLEMENT EUROPEEN

Reprise de la discussion des articles

De Voorzitter. — Wij hervatten de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van wet betreffende de verkiezing van het Europese Parlement.

Nous reprenons la discussion des articles du projet de loi relatif à l'élection du Parlement européen.

Wij waren gekomen tot artikel 13 dat luidt:

Chapitre II. — Des bureaux électoraux

Art. 13. Les dispositions des articles 89, alinéa 1er, 90, alinéa 1er, et 91 du Code électoral sont applicables aux électeurs visés à l'article 2 de la présente loi.

Vingt jours au moins avant l'élection, le collège des bourgmestre et échevins fait parvenir contre récépissé, au président de chaque bureau de vote, deux exemplaires de la liste des électeurs appelés à voter dans sa section.

Jusqu'au jour de l'élection, le collège des bourgmestre et échevins transmet au président de chaque bureau de vote les décisions qui concernent inscription sur cette liste ou radiation de ladite liste, privation ou suspension du droit de vote et qui intéressent les électeurs appelés à voter dans sa section.

Hoofdstuk II. — Kiesbureaus

Art. 13. De bepalingen van de artikelen 89, eerste lid, 90, eerste lid, en 91 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de in artikel 2 van deze wet bedoelde kiezers.

Ten minste twintig dagen vóór de verkiezing, doet het college van burgemeester en schepenen, tegen ontvangstbewijs, aan de voorzitter van elk stembureau twee exemplaren van de lijst van de kiezers die in zijn afdeling moeten stemmen, toekomen.

Tot op de dag van de verkiezing zendt het college van burgemeester en schepenen aan de voorzitter van elk stembureau de beslissingen die inschrijving op of afvoering van de lijst der kiezers, verlies of schorsing van het stemrecht ten gevolge hebben en die de kiezers betreffen die in zijn afdeling moeten stemmen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 14. § 1er. Chaque collège électoral comprend un bureau principal de collège, des bureaux principaux de province, des bureaux principaux de canton, des bureaux de dépouillement et des bureaux de vote.

Les membres des bureaux électoraux doivent posséder la nationalité belge.

§ 2. Le bureau principal de collège est établi à Namur pour le collège électoral français et à Malines pour le collège électoral néerlandais.

Le bureau principal de collège doit être constitué soixante-deux jours au moins avant l'élection.

Il est présidé par le président du tribunal de première instance du chef-lieu du collège ou, à son défaut, par le magistrat qui le remplace.

Le bureau principal de collège comprend, outre le président, quatre assesseurs, quatre assesseurs suppléants et un secrétaire. Les quatre assesseurs et les quatre assesseurs suppléants sont désignés par le président parmi les électeurs de la commune dans laquelle le bureau principal de collège est établi.

Le secrétaire est désigné par le président parmi les électeurs de la province dans laquelle le bureau principal de collège est établi.

Le bureau principal de collège est chargé exclusivement de l'accomplissement des opérations préliminaires de l'élection et de celles du recensement général des voix.

§ 3. Il est constitué dans le chef-lieu de chaque province un bureau principal de province. Il est présidé par le président du tribunal de première instance du chef-lieu ou, à son défaut, par le magistrat qui le remplace.

Le bureau principal de province comprend, outre le président, quatre assesseurs, quatre assesseurs suppléants et un secrétaire. Les quatre assesseurs et les quatre assesseurs suppléants sont désignés par le président parmi les électeurs de la commune dans laquelle le bureau principal de province est établi.

Le secrétaire est désigné par le président parmi les électeurs de la province dans laquelle le bureau principal de province est établi.

Le président du bureau principal de province exerce un contrôle sur l'ensemble des opérations dans la province et prescrit au besoin les mesures d'urgence que les circonstances pourraient rendre nécessaires. Le bureau centralise les résultats du dépouillement au niveau de la province.

§ 4. Est applicable aux bureaux principaux de canton, aux bureaux de dépouillement et aux bureaux de vote, l'article 95, §§ 2 à 13, du Code électoral, sauf que dans le § 3, les mots «du bureau principal d'arrondissement» sont remplacés par «du bureau principal de collège».

Art. 14. § 1. Elk kiescollege omvat een collegehoofdbureau, provinciehoofdbureaus, kantonhoofdbureaus, stemopnemingsbureaus en stembureaus.

De leden van de stembureaus moeten van Belgische nationaliteit zijn.

§ 2. Het collegehoofdbureau is gevestigd te Mechelen voor het Nederlandse en te Namen voor het Franse kiescollege.

Het collegehoofdbureau moet ten minste tweeënzestig dagen vóór de verkiezing zijn samengesteld.

Het wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg gevestigd in de hoofdplaats van het college of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hem vervangt.

Het collegehoofdbureau bestaat, buiten de voorzitter, uit vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. De vier bijzitters en de vier plaatsvervangende bijzitters worden door de voorzitter aangewezen uit de kiezers van de gemeente waar het collegehoofdbureau zich bevindt.

De secretaris wordt door de voorzitter aangewezen uit de kiezers van de provincie waar het collegehoofdbureau zich bevindt.

Het collegehoofdbureau is uitsluitend belast met de aan de stemming voorafgaande verrichtingen en met de algemene telling van de stemmen.

§ 3. In de hoofdplaats van elke provincie wordt een provinciehoofdbureau samengesteld. Het wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de hoofdplaats of, bij zijn ontstentenis door de magistraat die hem vervangt.

Het provinciehoofdbureau bestaat, buiten de voorzitter, uit vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. De vier bijzitters en de vier plaatsvervangende bijzitters worden door de voorzitter aangewezen uit de kiezers van de gemeente waar het provinciehoofdbureau zich bevindt.

De secretaris wordt door de voorzitter aangewezen uit de kiezers van de provincie waar het provinciehoofdbureau zich bevindt.

De voorzitter van het provinciehoofdbureau houdt toezicht over de kiesverrichtingen in de provincie en schrijft zo nodig de spoedmaatregelen voor die de omstandigheden mochten vereisen. Het bureau verzamelt de uitkomsten van de stemopneming in de provincie.

§ 4. Op de kantonhoofdbureaus, de stemopnemingsbureaus en de stembureaus zijn de bepalingen van artikel 95, §§ 2 tot 13 van het Kieswetboek van toepassing behalve dat in § 3 het woord «arrondissementshoofdbureau» wordt vervangen door het woord «collegehoofdbureau».

De heren Luyten en Vandezande stellen het volgend amendement voor:

A. Paragraaf 1, eerste lid, van dit artikel aan te vullen als volgt:

«Het Duitse kiescollege evenwel omvat geen provinciehoofdbureau.»

B. In § 2, eerste lid, van hetzelfde artikel, tussen de woorden «Nederlandse» en «en» in te voegen de woorden: «te Eupen voor het Duitse».

A. Compléter le § 1er, premier alinéa, de cet article par ce qui suit:

«Toutefois, le collège électoral allemand ne comprend pas de bureau principal de province.»

B. Au § 2, premier alinéa, du même article, insérer entre les mots «français» et «et» les mots «à Eupen pour le collège électoral allemand».

Mijnheer Luyten, wenst u dit amendement te verdedigen? Het is feitelijk reeds besproken bij de behandeling van de artikelen 11 en 12.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, het vloeit voort uit de vestiging van de hoofdbureaus en dus over het al of niet aanvaarden van de artikelen 11 en 12 betreffende de indeling van de kiesdistricten. Er is nog niet over gestemd.

De Voorzitter. — Het komt dus eigenlijk te vervallen.

De heer Luyten. — Er moet worden over gestemd, mijnheer de Voorzitter.

U was straks door andere bezigheden opgehouden. Maar ik meen dat ik een zo overtuigend betoog heb gehouden dat het mogelijk is dat de Senaat bij de stemming in openbare vergadering een andere houding aanneemt dan in de commissie.

De Voorzitter. — U voelt er dus geen behoefte toe, uw amendement nog extra te verdedigen?

De heer Luyten. — Neen, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — Ik herinner eraan dat de stemming over de amendementen en over de artikelen waarop ze betrekking hebben morgen zal plaatsvinden.

Je rappelle que les votes sur les amendements et sur les articles auxquels ils se rattachent interviendront demain.

Artikel 15 luidt:

Art. 15. Il est constitué au sein du ministère de l'Intérieur, cent jours au moins avant l'élection, un bureau électoral spécial qui est chargé d'arrêter la liste définitive des électeurs belges résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne, de convoquer ces électeurs au scrutin en leur adressant un bulletin de vote à leur résidence à l'étranger et de conserver ces bulletins, au fur et à mesure de leur réexpédition par les intéressés, jusqu'au début des opérations de dépouillement.

Le bureau est présidé par le président du tribunal de première instance de Bruxelles ou, à son défaut, par le magistrat, qu'il aura désigné à cette fin. Outre le président, il comprend quatre assesseurs, quatre assesseurs suppléants et un secrétaire. Les assesseurs et assesseurs suppléants ainsi que le secrétaire sont désignés par le président parmi les agents de niveaux 1 ou 2 du ministère de l'Intérieur.

La règle de la parité linguistique est applicable à la composition du bureau électoral, le secrétaire y compris.

Art. 15. Ten minste honderd dagen vóór de verkiezing wordt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken een bijzonder kiesbureau samengesteld dat gelast is de definitieve lijst van de op het grondgebied van een

andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijvende Belgische kiezers vast te stellen, die kiezers ter stemming op te roepen door toezending van een stembiljet aan hun verblijfplaats in het buitenland en die stembiljetten naarmate zij door de betrokkenen worden teruggezonden, te bewaren tot bij het begin van de stemopnemingsverrichtingen.

Het bureau wordt voorgezeten door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel of, bij zijn ontstentenis, door de magistraat die hij daartoe aanwijst. Buiten de voorzitter, omvat het vier bijzitters, vier plaatsvervangende bijzitters en een secretaris. De bijzitters en de plaatsvervangende bijzitters zoals de secretaris worden door de voorzitter aangewezen uit de personeelsleden van niveau 1 of niveau 2 van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het kiesbureau dient, de secretaris inbegrepen, paritair samengesteld te zijn onder taaloogpunt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Les bulletins en provenance des électeurs belges résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne sont dépouillés par les bureaux de dépouillement constitués au niveau du canton électoral de Bruxelles.

Art. 16. De stembiljetten afkomstig van de op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijvende Belgische kiezers worden opgenomen door de stemopnemingsbureaus die op het niveau van het kieskanton Brussel worden samengesteld.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. Les dispositions des articles 100, 101, 102, 103 et 104 du Code électoral sont applicables aux bureaux électoraux institués en vertu des articles 14 et 16 de la présente loi, sous réserve des modifications qui suivent:

1° A l'article 100, les mots « parmi les électeurs de l'arrondissement » sont remplacés par les mots « parmi les électeurs de la province dans laquelle le bureau est établi en ce qui concerne les bureaux principaux de collège et de province, parmi les électeurs du canton en ce qui concerne les bureaux principaux de canton et de dépouillement et parmi les électeurs de la commune en ce qui concerne les bureaux de vote »;

2° A l'article 104, alinéa 1er, les mots « des bureaux principaux d'arrondissement » sont remplacés par les mots « des bureaux principaux de collège, des bureaux principaux de province ».

Art. 17. De bepalingen van de artikelen 100, 101, 102, 103 en 104 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de kiesbureaus die worden ingesteld krachtens de artikelen 14 en 16 van deze wet, onder voorbehoud van de volgende wijzigingen:

1° In artikel 100, worden de woorden « uit de kiezers van het arrondissement » vervangen door de woorden « uit de kiezers van de provincie waarin het bureau is gevestigd, wat de college- en provinciehoofdbureaus betreft, uit de kiezers van het kanton wat betreft de kantonhoofdbureaus en stemopnemingsbureaus en uit de kiezers van de gemeente wat de stembureaus betreft »;

2° In artikel 104, eerste lid, worden de woorden « van de arrondissementshoofdbureaus », vervangen door de woorden « van de collegehoofdbureaus, van de provinciehoofdbureaus ».

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — De la convocation des électeurs

Art. 18. Les dispositions de l'article 107 du Code électoral, à l'exception de l'alinéa 4, sont applicables à la convocation des électeurs visés à l'article 2 de la présente loi.

Hoofdstuk III. — Oproeping van de kiezers

Art. 18. De bepalingen van artikel 107 met uitzondering van het vierde lid, van het Kieswetboek, zijn van toepassing op de oproeping van de kiezers bedoeld in artikel 2 van deze wet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. § 1er. Dès que le bureau principal de la province de Brabant lui a transmis, en exécution de l'article 28, § 2, la quantité de bulletins requise pour le vote des électeurs belges résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne, le bureau électoral spécial visé à l'article 15 convoque ces électeurs au scrutin en leur adressant par lettre recommandée à la poste, à leur résidence à l'étranger, une enveloppe électorale qui comprend:

1° Une enveloppe de renvoi A libellée à l'adresse du bureau électoral spécial;

2° Une enveloppe neutre B contenant un bulletin de vote conforme au modèle II C annexé à la présente loi et dûment estampillé au verso au moyen d'un timbre portant la date de l'élection ainsi que la mention « Vote des Belges à l'étranger »;

3° Une déclaration que l'électeur est invité à compléter par l'indication de ses nom, prénoms, date de naissance, adresse complète et profession et aux termes de laquelle il s'engage sur l'honneur à ne pas faire usage de son droit de vote dans l'Etat membre où il réside, dans la mesure où il disposerait de ce droit;

4° Des instructions pour l'électeur conformes au modèle Ib annexé à la présente loi.

§ 2. Le modèle des enveloppes et de la déclaration visées au § 1er est fixé par le ministre de l'Intérieur.

§ 3. Les opérations de convocation définies au § 1er doivent débiter au plus tard soit le cinquante-deuxième jour avant le scrutin, soit en cas de recours contre la décision prise par le bureau principal de collège au sujet de l'éligibilité des candidats, le quarante et unième jour avant le scrutin.

Art. 19. § 1. Zodra het hoofdbureau van de provincie Brabant, hem ter uitvoering van artikel 28, § 2, het vereiste aantal stembiljetten voor de Belgische kiezers die op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijven heeft toegezonden, roept het bijzonder kiesbureau, bedoeld in artikel 15, die kiezers ter stemming op, door hen ter post aangetekend aan hun verblijfplaats in het buitenland een kiesomslag toe te zenden bevattende:

1° Een retouromslag A, met het adres van het bijzonder kiesbureau;

2° Een neutrale omslag B, waarin een stembiljet conform het bij deze wet gevoegd model II C, en op de keerzijde gemerkt met een stempel dragende de datum van de verkiezing alsmede de vermelding « Stemming van Belgen in het buitenland »;

3° Een verklaring die de kiezer verzocht wordt in te vullen met de vermelding van zijn naam, voornamen, geboortedatum, volledig adres en beroep en waarin hij zich op zijn erewoord verbindt geen gebruik te maken van zijn stemrecht in de Lid-Staat waar hij verblijft, bijaldien hij dat recht mocht hebben;

4° De onderrichtingen voor de kiezer conform het bij deze wet gevoegd model Ib.

§ 2. Het model van de omslagen en van de verklaring, bedoeld in § 1, wordt door de minister van Binnenlandse Zaken bepaald.

§ 3. Met de oproepingsverrichtingen bepaald in § 1 moet begonnen worden uiterlijk hetzij de tweeënvijftigste dag vóór de verkiezing, hetzij in geval van beroep tegen de beslissing van het collegehoofdbureau in verband met de verkiesbaarheid van de kandidaten de eenenveertigste dag vóór de stemming.

M. Humblet présente l'amendement que voici:

Au § 1er de cet article ajouter un nouveau 5° rédigé comme suit:

« 5° Pour chaque liste de candidats, une note d'information politique sur leur programme électoral. La présentation et les modalités de rédaction en seront déterminées par arrêté royal. »

Aan § 1 van dit artikel een nieuw 5° toe te voegen luidende:

« 5° Voor elke kandidatenlijst, een politieke informatienota over hun kiesprogramma. De vorm en de redactie ervan zullen bij koninklijk besluit worden vastgesteld. »

M. Paque. — Monsieur le Président, M. Humblet a défendu son amendement tout à l'heure.

De heer Bascour, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

M. le Président. — L'article 20 est ainsi rédigé :

TITRE III. — Des opérations électorales

Chapitre Ier. — Dispositions de police

Art. 20. § 1er. Les dispositions des articles 108 et 114 du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen. Toutefois, à l'article 108, alinéa 2, les mots « si ce n'est par application de l'article 147bis » sont remplacés par les mots « si ce n'est par application de l'article 32 de la présente loi ».

§ 2. Les dispositions de police visées aux articles 109 à 113 du Code électoral sont applicables aux bureaux de vote institués en application de l'article 14, § 1er, de la présente loi. Toutefois :

1° A l'article 112, la phrase « Il en est de même de l'instruction (modèle I), du titre V et des articles 110 et 111 du présent Code » est remplacée par la phrase « Il en est de même de l'instruction (modèle Ia) annexée à la présente loi, du titre V et des articles 110 et 111 du Code électoral » ;

2° A l'article 113, les mots « du présent Code » sont remplacés par les mots « du Code électoral et de la présente loi ».

TITRE III. — Kiesverrichtingen

Hoofdstuk I. — Handhaving van de orde

Art. 20. § 1. De bepalingen van de artikelen 108 en 114 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van het Europese Parlement. Evenwel worden in artikel 108, tweede lid, de woorden « dan op grond van artikel 147bis » vervangen door de woorden « dan op grond van artikel 32 van deze wet ».

§ 2. De bepalingen inzake handhaving van de orde bedoeld in de artikelen 109 tot 113 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de stembureaus ingesteld met toepassing van artikel 14, § 1, van deze wet. Evenwel :

1° Wordt in artikel 112, de zin « Dit voorschrift geldt eveneens voor de onderrichtingen (model I) en voor de tekst van titel V en van de artikelen 110 en 111 » vervangen door de zin « Dit voorschrift geldt eveneens voor de bij deze wet gevoegde onderrichtingen (model Ia), voor de tekst van titel V en voor de artikelen 110 en 111 van het Kieswetboek » ;

2° Worden in artikel 113, de woorden « van dit Wetboek » vervangen door de woorden « van het Kieswetboek en van deze wet ».

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Des candidatures et des bulletins

Art. 21. Les présentations de candidats doivent être déposées entre les mains du président du bureau principal de collège le vendredi soixante-cinquième jour, de 14 à 16 heures, ou le samedi soixante-quatrième jour avant le scrutin, de 9 à 12 heures.

Soixante-huit jours au moins avant l'élection, le président dudit bureau publie un avis fixant le lieu et rappelant les jours et heures auxquels il recevra les présentations de candidats.

Quinze jours au moins avant l'élection, le président du bureau principal de canton publie un avis fixant le lieu auquel il recevra, le mardi cinquième jour avant l'élection, de 14 à 16 heures, les désignations de témoins pour les bureaux de dépouillement et les bureaux de vote.

Hoofdstuk II. — Kandidaatstelling en stembiljetten

Art. 21. De voordrachten van kandidaten worden aan de voorzitter van het collegehoofdbureau ter hand gesteld op vrijdag vijftenzestigste dag vóór de stemming tussen 14 en 16 uur, of op zaterdag vierenzestigste dag vóór de stemming, tussen 9 en 12 uur.

Ten minste achtenzestig dagen vóór de verkiezing, maakt de voorzitter van genoemd bureau, onder vermelding van de hierboven bepaalde dagen en uren, bekend op welke plaats hij de voordrachten van kandidaten in ontvangst zal nemen.

Ten minste vijftien dagen vóór de verkiezing maakt de voorzitter van het kantonhoofdbureau bekend op welke plaats hij, de dinsdag, vijfde dag vóór de verkiezing, tussen 14 en 16 uur, de aanwijzingen van de getuigen voor de stemopnemings- en stembureaus in ontvangst zal nemen.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 22 est ainsi rédigé :

Art. 22. Les dispositions de l'article 115bis, § 1er, du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen, toutefois :

1° L'alinéa 1er est remplacé par les alinéas suivants :

« Les différents groupes politiques représentés au Parlement peuvent, chacun en ce qui le concerne, déposer un seul acte demandant la protection du sigle, prévu par l'article 116, alinéa 4, sous lequel ils sont identifiés en tant que tels.

Outre les lettres identifiant le groupe au Parlement, le sigle protégé peut comprendre une ou plusieurs autres lettres désignant le parti politique européen dont le groupe se réclame. Ces dernières lettres sont dans ce cas séparées des premières par un trait. » ;

2° A l'alinéa 2, le mot « trentième » est remplacé par le mot « septante-deuxième » et les mots « dans chaque arrondissement électoral » sont supprimés ;

3° Après le deuxième alinéa, un alinéa libellé comme suit est inséré : « Aussitôt après l'expiration du délai cité, le ministre procède à un tirage au sort en vue de déterminer les numéros d'ordre qui seront attribués aux listes de candidats qui porteront un sigle protégé. » ;

4° A l'alinéa 3, après le mot « protégés » sont insérés les mots « ainsi que leur numéro d'ordre » ;

5° A l'alinéa 4, les mots « présidents de bureaux principaux d'arrondissement pour les élections législatives » sont remplacés par les mots « présidents des bureaux principaux de collège » ; après les mots « les différents sigles déposés », sont insérés les mots « de même que leur numéro d'ordre » ;

6° Il est inséré, après l'alinéa 4, un alinéa libellé comme suit :

« L'acte de protection du sigle protège tant la ou les dénominations que ce sigle représente que la ou les dénominations sous lesquelles le groupe politique siège au Parlement. Ces dénominations sont également indiquées dans cet acte et publiés de la même manière que les sigles protégés. »

Art. 22. De bepalingen van artikel 115bis, § 1, van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezingen van het Europese Parlement, nochtans :

1° Wordt het eerste lid vervangen door de volgende bepalingen :

« De verschillende in de Wetgevende Kamers vertegenwoordigde politieke groepen kunnen, elk wat hen betreft, één en niet meer dan één akte indienen tot bescherming van het letterwoord, bedoeld in artikel 116, vierde lid, waaronder zij als zodanig in het Parlement worden geïdentificeerd.

Benevens de letters welke de groep in het Parlement identificeren, mag het beschermde letterwoord één of meer andere letters behelzen, welke de Europese politieke partij, waartoe de groep beweert te behoren, aanduiden. Alsdan worden die laatste letters door een streep van de andere gescheiden. » ;

2° Wordt in het tweede lid, het woord « dertigste » vervangen door het woord « tweeënzeventigste » en worden de woorden « in elk kiesarrondissement » weggelaten ;

3° Wordt na het tweede lid een lid ingevoegd luidend als volgt : « Onmiddellijk na het verstrijken van de genoemde termijn houdt de Minister een loting ter aanwijzing van de volgnummers die zullen worden toegekend aan de kandidatenlijsten die een beschermd letterwoord zullen dragen. » ;

4° Worden in het derde lid na het woord « letterwoorden » de woorden « alsmede hun volgnummer » ingevoegd ;

5° Worden in het vierde lid de woorden « voorzitters van arrondissementshoofdbureaus voor de parlementsverkiezingen » vervangen door de woorden « voorzitters van de collegehoofdbureaus »; worden na de woorden « de ingediende letterwoorden » de woorden « en hun volgnummers » ingevoegd;

6° Wordt na het vierde lid een lid ingevoegd luidend als volgt:

« De akte tot bescherming van het letterwoord beschermt zowel de benaming of benamingen die in het letterwoord zijn afgekort als die waaronder de politieke groep in het Parlement optreedt. Die benamingen worden eveneens in die akte vermeld en op dezelfde wijze als de beschermde letterwoorden bekendgemaakt. »

M. Van Roye et Humblet présentent l'amendement que voici :

Au 1° de cet article, dernière phrase, entre les mots « ces dernières lettres » et les mots « sont dans ce cas... » insérer les mots « , six au maximum, ».

In het 1° van dit artikel, in de laatste volzin, tussen de woorden « die laatste letters » en de woorden « door een streep » in te voegen de woorden « ten hoogste zes ».

La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, le *primo* de l'article 22 est ainsi rédigé: « Les différents groupes politiques représentés au Parlement peuvent, chacun en ce qui le concerne, déposer un seul acte demandant la protection du signe, prévu par l'article 116, alinéa 4, sous lequel ils sont identifiés en tant que tels. »

Outre les lettres identifiant le groupe au Parlement, le sigle protégé peut comprendre une ou plusieurs autres lettres désignant le parti politique européen dont le groupe se réclame. »

Pour nous, cela veut effectivement dire qu'outre les lettres identifiant le groupe au Parlement national, c'est-à-dire six au maximum, selon le prescrit du Code électoral, il est permis d'ajouter un certain nombre d'autres lettres désignant le groupe européen.

C'est également, il faut le signaler, l'interprétation donnée à cet alinéa par l'honorable Président de la Chambre, M. Defraigne.

Malheureusement, ce n'est pas l'avis du ministre de l'Intérieur qui veut restreindre la portée de ce deuxième alinéa, ainsi qu'il l'a déclaré à plusieurs reprises à la Chambre et en commission du Sénat. Il prétend n'accepter que six lettres au total, sigle national plus sigle européen.

Comme justification, M. le ministre n'avance que des difficultés d'impression du bulletin électoral. Cela ne tient pas debout. En effet, nous avons fait mettre en page un projet selon les normes réglementaires et je peux certifier qu'il est tout à fait possible d'imprimer au moins douze lettres.

Quel est dès lors, le vrai motif de votre refus, monsieur le ministre ?

Il serait de toute façon inadmissible que des groupes qui ont choisi un sigle national dans le respect du Code électoral, c'est le cas pour les groupes Agalev et Ecolo, soient pénalisés en se voyant empêchés d'ajouter leur sigle européen au sigle national.

C'est la raison pour laquelle nous avons déposé cet amendement.

Je comprends fort bien, monsieur le ministre, que vous désiriez que le projet ne retourne pas à la Chambre des représentants, compte tenu des délais, on l'a expliqué à diverses reprises.

Nous serions éventuellement prêts à retirer cet amendement si vous déclarez publiquement que c'est l'interprétation du Président de la Chambre et la nôtre qui prévaudront en fin de compte, c'est-à-dire au moment où les actes devront être déposés.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — En dépit de mon désir de vous être agréable, je ne puis suivre vos suggestions, monsieur Trussart.

En effet, l'article 22 se réfère aux dispositions du Code électoral qui prévoit, pour les élections nationales, un sigle comportant six lettres au maximum. Il peut s'agir de six lettres appartenant à un parti donné, tel qu'il est connu au niveau national, ou de trois lettres complétées par celles de la traduction du sigle de ce parti.

L'amendement déroge au prescrit du Code électoral en ce sens qu'il prévoit, pour les élections européennes, qu'il peut s'agir de six lettres, ou des lettres du sigle tel qu'il est connu au niveau national plus celles du sigle européen correspondant, mais tout cela à l'intérieur des dispositions du Code électoral qui prévoient expressément un maximum de six lettres, dispositions bien connues de tous ceux qui choisissent les sigles.

Il n'est pas possible de déroger, à l'occasion des élections européennes, à ce principe général qui régit la confection des bulletins de vote dans notre pays. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, c'est une discrimination insupportable. Dès l'instant où, conformément au prescrit du Code électoral, six lettres ont été choisies il n'est pas possible que vous vous opposiez à l'ajout d'un sigle européen. Il s'agit, je le répète, d'une discrimination intolérable.

M. le Président. — L'article 23 est ainsi rédigé:

Art. 23. § 1er. La présentation de candidats doit être signée:

— Soit par cinq parlementaires belges au moins qui, au Parlement, appartiennent au groupe linguistique qui correspond à la langue mentionnée dans la déclaration linguistique visée au § 2, 4°, b, du présent article;

— Soit par mille électeurs au moins inscrits dans chacune des cinq provinces qui, entièrement ou partiellement, composent le collège électoral auquel appartiennent les candidats proposés.

Pour l'application de la présente disposition lorsque l'acte de présentation est signé par des électeurs, les électeurs belges résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne sont censés être inscrits dans la province de Brabant.

§ 2. Les dispositions de l'article 116, alinéas 2, 3, 4, 9, 11, 12, 13 et 16 du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen, toutefois:

1° A l'alinéa 2, les mots « bureau principal d'arrondissement » sont remplacés par les mots « bureau principal de collège »;

2° A l'alinéa 4, la phrase suivante est insérée après la première: « Outre le sigle, il sera fait mention de la ou des dénominations que ce sigle représente »;

3° A l'alinéa 9, les mots « chef-lieu d'arrondissement » sont remplacés par les mots « dans laquelle le bureau principal de collège est établi »; le même alinéa est complété par les mots « ou de la liste dressée en application de l'article 9 de la présente loi »;

4° a) A l'alinéa 11, les mots « bureau principal » et « à l'article 115, alinéa 1er » sont remplacés respectivement par les mots « bureau principal de collège » et « pour le dépôt des présentations de candidats »;

b) La phrase ci-après est ajoutée au même alinéa: « Dans la même déclaration, les candidats qui se présentent pour le collège électoral français doivent certifier qu'ils sont d'expression française ou allemande, tandis que les candidats qui se présentent pour le collège électoral néerlandais doivent certifier qu'ils sont d'expression néerlandaise. »;

5° Après l'alinéa 11, il est inséré un alinéa libellé comme suit:

« Une fois les actes de présentation remis au président du bureau principal de collège, le candidat acceptant n'est plus autorisé à retirer valablement sa candidature qu'avec l'assentiment des signataires de l'acte et de tous ses colistiers. »;

6° A l'alinéa 13, la référence à l'alinéa 1er est remplacée par une référence à l'article 23, § 1er, de la présente loi.

§ 3. Dans leur déclaration d'acceptation, les candidats peuvent désigner un témoin et un témoin suppléant pour le bureau principal de collège, pour chacun des bureaux principaux de province et des bureaux principaux de canton, en vue d'assister aux séances et aux opérations de ces bureaux.

§ 4. La présentation de candidats indique l'ordre dans lequel les candidats sont présentés.

§ 5. Un candidat ne peut figurer sur plus d'une liste. Le candidat acceptant qui contrevient à cette interdiction est passible des peines édictées à l'article 202 du Code électoral.

§ 6. Un électeur ne peut signer plus d'un acte de présentation.

L'électeur qui contrevient à cette interdiction est passible des peines édictées à l'article 202 du Code électoral.

Art. 23. § 1. De voordracht van kandidaten moet worden ondertekend :

— Hetzij door minstens vijf Belgische parlementsleden die in het Parlement tot de taalgroep behoren die overeenstemt met de taal vermeld in de in § 2, 4°, b, van dit artikel bedoelde taalverklaring van de kandidaten;

— Hetzij door minstens duizend kiezers, ingeschreven in elk van de vijf provincies die geheel of gedeeltelijk het kiescollege vormen waartoe de voorgedragen kandidaten behoren.

Voor de toepassing van deze bepaling worden, wanneer de voordrachtsakte door kiezers wordt ondertekend, de Belgische kiezers die op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijf houden geacht in de provincie Brabant, te zijn ingeschreven.

§ 2. De bepalingen van artikel 116, tweede, derde, vierde, negende, elfde, twaalfde, dertiende en zestiende lid van het Kieswetboek zijn van toepassing op de Europese verkiezingen, nochtans :

1° Wordt in het tweede lid het woord « arrondissementshoofdbureau » vervangen door het woord « collegehoofdbureau »;

2° Wordt in het vierde lid van de eerste zin de volgende zin ingevoegd : « Samen met het letterwoord moeten worden vermeld de benaming of benamingen die erin zijn afgekort »;

3° Worden in het negende lid de woorden « die de hoofdplaats van het arrondissement is » vervangen door de woorden « waar het collegehoofdbureau is gevestigd »; hetzelfde lid wordt aangevuld met de woorden « of uit de lijst opgemaakt met toepassing van artikel 9 van deze wet »;

4° a) Worden in het elfde lid de woorden « hoofdbureau » en « in artikel 115, eerste lid » respectievelijk vervangen door « collegehoofdbureau » en « voor het indienen van de voordrachten van kandidaten »;

b) Wordt aan hetzelfde lid de volgende zin toegevoegd : « In dezelfde verklaring moeten de kandidaten die zich voor het Nederlandse kiescollege aanmelden bevestigen dat zij Nederlandstalig zijn, terwijl de kandidaten die zich voor het Franse kiescollege aanmelden bevestigen dat zij Frans- of Duitstalig zijn »;

5° Wordt na het elfde lid een lid ingevoegd luidend als volgt :

« Wanneer de voordrachtsakte aan de voorzitter van het collegehoofdbureau is overhandigd, kan de bewilligende kandidaat zijn kandidaatstelling niet meer op geldige wijze intrekken tenzij met de instemming van de ondertekenaars van de akte en van al zijn medekandidaten. »;

6° Wordt in het dertiende lid de verwijzing naar het eerste lid vervangen door een verwijzing naar het artikel 23, § 1, van deze wet.

§ 3. De kandidaten kunnen in hun verklaring van bewilliging een getuige en een plaatsvervangende getuige voor het collegehoofdbureau, voor elk van de provinciehoofdbureaus en van de kantonhoofdbureaus aanwijzen om de vergaderingen en verrichtingen van die bureaus bij te wonen.

§ 4. De voordracht van de kandidaten wijst de volgorde aan waarin de kandidaten worden voorgedragen.

§ 5. Een kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één lijst. De bewilligende kandidaat die deze verbodsbepaling overtreedt is strafbaar met de straffen bepaald bij artikel 202 van het Kieswetboek.

§ 6. Een kiezer mag niet meer dan één voordracht ondertekenen.

De kiezer die dit verbod overtreedt is strafbaar met de straffen bepaald bij artikel 202 van het Kieswetboek.

De heren Luyten en Vandezande stellen volgende amendementen voor :

A. In § 1 van dit artikel, na de tweede gedachtenstreep, een derde in te voegen, luidende :

« — Hetzij, wat de Duitse kieskring betreft, door minstens vijf leden van de « Rat der deutschsprachigen Gemeinschaft » of door minstens honderd kiezers, ingeschreven in een gemeente van het Duitse taalgebied ».

B. In § 2, 4°, b, van hetzelfde artikel, op de voorlaatste regel, na de woorden « dat zij » de woorden « Franstalig of Duitstalig zijn » te vervangen door de woorden « Franstalig zijn en die voor het Duitse kiescollege Duitstalig ».

A. Au § 1er de cet article, insérer un troisième point rédigé comme suit :

« — Soit, en ce qui concerne la circonscription électorale allemande, par cinq membres au moins du « Rat der deutschsprachigen Gemeinschaft » ou par cent électeurs au moins inscrits dans une commune de la région de langue allemande ».

B. Au § 2, 4°, b, du même article, remplacer les mots « ou allemande » par les mots « et ceux qui se présentent pour le collège électoral allemand qu'ils sont d'expression allemande ».

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil dit artikel bekijken los van mijn fundamentele beschouwingen over de indeling van de kiesdistricten.

U kan zien dat het gaat om de voorwaarden om geldig kiezerslijsten te kunnen indienen. Bij welk kiesdistrict het Duitse taalgebied ook terechtkomt of voor wie daar moet worden gestemd als gevolg van de reeds ingediende amendementen bij de artikelen 11 en 12, ik wil uw aandacht op het volgende vestigen. Om geldig een lijst in te dienen moeten ten minste vijf Belgische parlementsleden die in het Parlement tot de taalgroep behoren die overeenstemt met de taal vermeld in de in § 2, 4°, b, van dit artikel bedoelde taalverklaring van de kandidaten, de voordracht ondertekenen. Voor de Duitstaligen zijn er slechts drie parlementsleden : de heren Eicher, Gehlen en Evers.

Aan deze voorwaarden kan al niet worden voldaan, zelfs al zou er een DBP-lijst komen in de hoop zich in het Europese Parlement te laten vertegenwoordigen. Het doet er niet toe hoe die lijst wordt genoemd na het etiketendebebat van daarstraks. Deze parlementsleden kunnen dus geen lijst indienen.

De tweede voorwaarde, mijnheer de minister, is dat de voordracht van kandidaten moet worden ondertekend hetzij door minstens 1000 kiezers, ingeschreven in elk van de vijf provincies die geheel of gedeeltelijk het kiesdistrict vormen waartoe de voorgedragen kandidaten behoren. Dat ook is een totaal onaanvaardbare voorwaarde, wetend dat er een partij is die 30 pct. van de bevolking vertegenwoordigt in de betrokken streek en dat de kandidaten zich nooit tot vijf provincies kunnen wenden om 1000 handtekeningen te verzamelen.

Ik heb het getal 1000 kiezers herleid tot 100. Dat is misschien wat weinig. Ik ben altijd bereid te discussiëren over het getal en dit te verhogen tot 500 of 1000 kiezers maar dan in het gebied waar de kandidaten die voor een Duitstalige lijst willen opkomen, wonen.

U begrijpt dat dit los van al mijn andere amendementen een minimumrecht geven is aan deze personen opdat zij een lijst kunnen indienen, al was het maar om, zoals in vroegere omstandigheden reeds gebeurd is, te tonen dat zij zich niet thuisvoelen ofwel in het kiesdistrict ofwel bij één van de partijen die wel een voldoende aantal handtekeningen van parlementsleden of van kiezers kunnen bekomen. Dat is de logica zelf.

Ik herhaal dat dit het minimum erkennen is van het recht van deze personen om aan verkiezingen deel te nemen. (Applaus op de banken aan de Volksunie.)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, me référant à ce que j'ai dit dans mon introduction générale, le gouvernement demande le maintien des dispositions concernant les collèges électoraux, les modes de présentation et les circonscriptions électorales qui étaient valables lors des élections de 1979.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Dat staat los van de indeling van de kiesdistricten. Zou het hun, rekening houdend met het beperkt aantal Duitstaligen in ons land, niet de gelegenheid geven toch een lijst in te dienen, zelfs al zouden zij dan behoren tot het Waalse Gewest ?

Dat zou tegemoetkomen aan het minimumrecht van een bepaalde taalgroep die in de Belgische Grondwet is erkend. Het gaat niet om een dorpsfanfare maar om de derde cultuurgemeenschap in ons land.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, cette disposition pourrait effectivement être amendée indépendamment de celle relative aux circonscriptions elles-mêmes.

J'ai dit tout à l'heure que l'ensemble des dispositions techniques de la loi de 1979 ont été reprises ne varietur et que le gouvernement demande de les maintenir ne varietur.

Il est évident que si l'on suivait M. Luyten, on donnerait un privilège de présentation à ces habitants, alors qu'ils font partie d'une circonscription beaucoup plus large et qu'ils doivent avoir les mêmes droits et respecter les mêmes règles que les autres citoyens belges.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog één opmerking maken. Ik zou graag het woord «privilege» in de repliek van de minister vervangen zien door «kans of recht».

M. le Président. — L'article 24 est ainsi rédigé:

Art. 24. Les dispositions des articles 117, alinéas 1er et 2, 119 à 126 du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen, toutefois:

1° Les mots «bureau principal d'arrondissement» sont chaque fois remplacés par les mots «bureau principal de collège»;

2° a) A l'article 117, alinéa 1er, les mots «aux mandats de représentant ou de sénateur» sont supprimés;

b) A l'alinéa 2 du même article, les mots «le double de» et «ni excéder le maximum de six» sont supprimés;

3° A l'article 119, alinéa 3, le mot «vingtième» est remplacé par le mot «soixante-deuxième»;

4° L'article 119bis est remplacé par la disposition suivante:

«Les conditions d'éligibilité mentionnées à l'article 43, 1°, 4° et 5 de la présente loi, doivent être remplies au plus tard au moment de la remise des actes de présentation.

Le bureau principal de collège écarte d'office les candidats qui, à la date de l'élection, n'auront pas encore atteint l'âge de vingt et un ans accomplis ou seront encore frappés de l'exclusion ou de la suspension du droit d'éligibilité.»

5° a) A l'article 121, alinéa 1er, le mot «dix-neuvième» est remplacé par le mot «soixante et unième»;

b) Le même article est complété par les alinéas suivants:

«Les candidats peuvent introduire auprès du bureau principal de collège une réclamation contre la déclaration d'appartenance linguistique prescrite à l'article 116, alinéa 11, et formulée par un candidat présenté par des électeurs.

La réclamation doit être introduite comme il est prévu à l'alinéa 1er du présent article.

Les dispositions des articles 122, 123, alinéa 1er, 124 et 125, alinéa 1er et 2, sont applicables à une telle réclamation.

Un recours contre la décision prise en la matière par le bureau principal de collège est ouvert auprès du Conseil d'Etat, dont la chambre française ou néerlandaise, selon le cas, se prononce au plus tard le cinquantième jour avant l'élection. Le Roi fixe la procédure à suivre par le Conseil d'Etat.

La décision du Conseil d'Etat est immédiatement communiquée au président du bureau principal de collège concerné.»

6° A l'article 123, alinéa 1er, le mot «dix-septième» est remplacé par le mot «cinquante-neuvième»;

7° A l'article 124,

— A l'alinéa 1er, le mot «dix-septième» est remplacé par le mot «cinquante-neuvième»;

— A l'alinéa 3, la référence à l'article 116 est remplacée par une référence à l'article 23, § 3, de la présente loi;

8° A l'article 125, l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

«En cas d'appel concernant les conditions d'éligibilité mentionnées à l'article 43, 1° à 4°, de la présente loi, le quarante-huitième jour avant l'élection, à 10 heures du matin, même si ce jour est un jour férié, l'affaire est fixée, sans assignation ni convocation, devant la première Chambre

de la Cour d'appel de Liège ou d'Anvers, selon qu'il s'agit de candidats présentés devant le collège électoral français ou néerlandais.»

9° A l'article 125bis, alinéa 1er, le mot «seizième» est remplacé par le mot «cinquante-huitième»;

— Les mots «des présidents» sont remplacés par les mots «du président»;

— Les mots «de son ressort» sont supprimés;

— Le mot «leurs» est remplacé par le mot «ses»;

10° A l'article 125ter, alinéa 1er, le mot «treizième» est remplacé par le mot «quarante-huitième»;

11° A l'article 126, l'alinéa 4 est remplacé par la disposition suivante: «Le procès-verbal de l'élection, rédigé et signé séance tenante par les membres du bureau, est adressé immédiatement au Parlement européen. Une copie du procès-verbal est envoyé au ministre de l'Intérieur. Des extraits de ce procès-verbal sont immédiatement adressés aux élus.»

Art. 24. De bepalingen van de artikelen 117, eerste en tweede lid en 119 tot 126 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezingen van het Europese Parlement, nochtans:

1° Wordt het woord «arrondissementshoofdbureau» telkens vervangen door het woord «collegehoofdbureau»;

2° a) Worden in artikel 117, eerste lid, de woorden «voor de mandaten van volksvertegenwoordiger of senator» weggelaten;

b) Worden in het tweede lid van hetzelfde artikel de woorden «tweemaal» en «en niet meer dan zes» weggelaten;

3° Wordt in artikel 119, derde lid, het woord «twintigste» vervangen door het woord «tweeënzestigste»;

4° Wordt artikel 119bis vervangen door volgende bepaling:

«Aan de kiesbaarheidsvereisten vermeld in artikel 43, 1°, 4° en 5°, van deze wet moet uiterlijk op het ogenblik van de indiening van de voordrachtsakten voldaan zijn.

Het collegehoofdbureau wijst ambtshalve af de kandidaten, die op de datum van de verkiezing de volle leeftijd van eenentwintig jaar nog niet bereikt zullen hebben of nog van het kiesbaarheidsrecht uitgesloten of in de uitoefening ervan geschorst zullen zijn.»

5° a) Wordt in artikel 121, eerste lid, het woord «negentiende» vervangen door het woord «eenenzestigste»;

b) Worden aan hetzelfde artikel de volgende leden toegevoegd:

«De kandidaten kunnen bij het collegehoofdbureau bezwaar indienen tegen de taalverklaring voorgeschreven bij artikel 116, elfde lid, en afgelegd door een kandidaat die door kiezers is voorgedragen.

Het bezwaarschrift moet worden ingediend zoals is bepaald in het eerste lid van dit artikel.

Op zulk bezwaarschrift zijn de bepalingen van de artikelen 122, 123, eerste lid, 124 en 125, eerste en tweede lid van toepassing.

Tegen de beslissing door het collegehoofdbureau getroffen in verband met een dergelijk bezwaarschrift kan beroep worden ingediend bij de Raad van State, waar de Nederlandse of de Franse kamer, al naargelang van het geval, ten laatste de vijftigste dag vóór de stemming een beslissing moet nemen. De Koning bepaalt de door de Raad van State te volgen rechtspleging.

De beslissing van de Raad van State moet onmiddellijk aan de voorzitter van het betrokken collegehoofdbureau worden medegedeeld.»

6° Wordt in artikel 123, eerste lid, het woord «zeventiende» vervangen door het woord «negenenvijftigste»;

7° In artikel 124,

— Wordt in het eerste lid het woord «zeventiende» vervangen door het woord «negenenvijftigste»;

— Wordt in het derde lid de verwijzing naar artikel 116 vervangen door een verwijzing naar artikel 23, § 3, van deze wet;

8° Wordt in artikel 125 het derde lid vervangen door volgende bepaling:

«In geval van beroep in verband met de kiesbaarheidsvereisten vermeld in artikel 43, 1° tot 4°, van deze wet, wordt de achtenveertigste dag vóór de verkiezing, te 10 uur 's morgens, zelfs indien die dag een feestdag is, de zaak zonder dagvaarding of oproeping voor de eerste kamer van het Hof van beroep van Antwerpen of van Luik gebracht,

naargelang het kandidaten betreft die voorgedragen zijn voor het Nederlandse of het Franse kiescollege.»;

9° Wordt in artikel 125bis, eerste lid, het woord «zestiende» door het woord «achtentwintigste» vervangen;

— Wordt het woord «voorzitters» door het woord «voorzitter» vervangen;

— Worden de woorden «van zijn rechtsgebied» weggelaten;

— Wordt het woord «hun» door het woord «zijn» vervangen;

10° Wordt in artikel 125ter, eerste lid, het woord «dertiende» door het woord «achtentwintigste» vervangen;

11° Wordt in artikel 126, het vierde lid vervangen door volgende bepaling: «Het proces-verbaal van de verkiezing staande de vergadering opgemaakt en door de leden van het bureau ondertekend, wordt onmiddellijk aan het Europese Parlement gezonden. Een afschrift van het proces-verbaal wordt naar de minister van Binnenlandse Zaken gestuurd. Uittreksels uit het proces-verbaal worden onmiddellijk aan de gekozenen gezonden.»

De heren Luyten en Vandezande stellen volgend amendement voor:

Het 8° van dit artikel aan te vullen als volgt:

«Wanneer het kandidaten betreft, die voorgedragen zijn voor het Duitse kiescollege, is de kamer van het Hof van Beroep van Luik, die kennis neemt van zaken in de Duitse taal, bevoegd.»

Compléter l'8° de cet article comme suit:

«Lorsqu'il s'agit de candidats présentés devant le collège électoral allemand, est compétente la chambre de la Cour d'appel de Liège qui connaît des affaires de langue allemande.»

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, onze amendementen bij de artikelen 24 en 25 zijn technische aanpassingen die voortvloeien uit reeds door ons verdedigde amendementen.

M. le Président. — L'article 25 est ainsi rédigé:

Art. 25. Si le nombre des candidats effectifs et suppléants est supérieur à celui des mandats à conférer, le bureau principal de collège établit immédiatement le bulletin de vote conformément au modèle IIa ou IIb annexé à la présente loi.

Les listes de candidats sont immédiatement affichées dans toutes les communes respectivement de la circonscription électorale wallonne et flamande.

Une copie des listes de candidats est immédiatement adressée au président du bureau principal de la province de Brabant qui fait immédiatement afficher ces listes dans les communes de la circonscription électorale bruxelloise.

L'affiche reproduit, en gros caractères à l'encre noire, les noms des candidats dans la forme prévue à l'article 26 pour le bulletin de vote, ainsi que leurs prénoms, profession et domicile. Elle reproduit également les instructions, modèle Ia, annexées à la présente loi. A partir du quarante-troisième jour précédant celui du scrutin, le président du bureau principal du collège communique la liste officielle des candidats à ceux-ci et aux électeurs qui les ont présentés s'ils le demandent.

Art. 25. Indien er meer kandidaat-titularissen en -opvolgers dan toe te kennen mandaten zijn, maakt het collegehoofdbureau onmiddellijk het stembiljet op overeenkomstig het bij deze wet gevoegde model IIa of IIb.

De kandidatenlijsten worden onverwijld aangeplakt in alle gemeenten van respectievelijk de Vlaamse en de Waalse kieskring.

Een afschrift van de kandidatenlijsten wordt onmiddellijk gezonden aan de voorzitter van het hoofdbureau van de provincie Brabant die deze lijsten onverwijld in de gemeenten van de Brusselse kieskring doet aanplakken.

Het aanplakbiljet vermeldt met vette letters, in zwarte inkt, de naam van de kandidaten in dezelfde vorm als in artikel 26 voor het stembiljet wordt bepaald, alsmede hun voornamen, hun beroep en hun woonplaats. De bij deze wet gevoegde onderrichtingen model Ia, worden ook daarop overgenomen. Vanaf de drieëntwintigste dag voor de stemming deelt de voorzitter van het collegehoofdbureau de officiële kandidatenlijst mee aan de kandidaten en aan de kiezers die hen hebben voorgedragen, indien zij het vragen.

De heren Luyten en Vandezande stellen volgende amendement voor:

Het tweede lid van dit artikel te vervangen als volgt:

«De kandidatenlijsten worden onverwijld aangeplakt in alle gemeenten van respectievelijk de Vlaamse, de Waalse en de Duitse kieskring.»

Remplacer le deuxième alinéa de cet article par ce qui suit:

«Les listes de candidats sont immédiatement affichées dans toutes les communes, respectivement, de la circonscription électorale wallonne, flamande et allemande.»

Art. 26. § 1er. Une copie du modèle du bulletin de vote établi par le bureau principal de collège est immédiatement adressée au président du bureau principal de chaque province qui fait partie, entièrement ou partiellement, des circonscriptions électorales respectives.

§ 2. Les dispositions de l'article 128 du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen, toutefois:

1° Les alinéas 6 et 7 sont remplacés par les alinéas suivants:

«Les listes qui portent un sigle protégé obtiennent le numéro d'ordre qui, en vertu de l'article 22 de la présente loi, est attribué à ce sigle.

Les numéros suivants sont attribués aux autres listes par des tirages au sort successifs.

Un premier tirage au sort, pour l'attribution des numéros, s'effectue entre les listes complètes et un second entre les listes incomplètes.»;

2° Les alinéas 10 et 11 ne sont pas d'application.

§ 3. Le président du bureau principal de la province de Brabant fait mentionner sur les bulletins de vote, destinés à la circonscription électorale bruxelloise les listes de candidats présentées tant dans le bureau principal de collège français que dans le bureau principal de collège néerlandais.

A cet effet, le bulletin de vote est formulé conformément au modèle II C, annexé à la présente loi.

Dans chaque moitié du bulletin de vote, les listes de candidats sont rangées comme prévu au § 2.

Art. 26. § 1. Een afschrift van het door het collegehoofdbureau opgemaakte modelstembiljet wordt onverwijld gezonden aan de voorzitter van het hoofdbureau van elke provincie die, geheel of gedeeltelijk, tot de respectieve kieskringen behoort.

§ 2. De bepalingen van artikel 128 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van het Europese Parlement, nochtans:

1° Worden het zesde en het zevende lid vervangen door de volgende leden:

«De lijsten die een beschermd letterwoord dragen krijgen het volgnummer dat overeenkomstig artikel 22 van deze wet aan dat letterwoord is verbonden.

De volgende nummers worden bij opeenvolgende lotingen toegekend aan de andere lijsten.

Een eerste loting voor het toekennen van de nummers geschiedt onder de volledige lijsten, een tweede onder de onvolledige.»;

2° Zijn het tiende en het elfde lid niet van toepassing.

§ 3. De voorzitter van het hoofdbureau van de provincie Brabant doet op de stembiljetten bestemd voor de Brusselse kieskring, de lijsten vermelden van de kandidaten, die zowel in het Nederlandse als in het Franse collegehoofdbureau zijn voorgedragen.

Daartoe wordt het stembiljet opgemaakt overeenkomstig het bij deze wet gevoegde model II C.

In elke helft van het stembiljet worden de kandidatenlijsten gerangschikt zoals in § 2 wordt bepaald.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 27. En cas de recours, le bureau principal de collège reporte les opérations prévues aux articles 25 et 26 de la présente loi et à l'article 126, alinéas 1er, 2 et 3, du Code électoral. Il se réunit le quarante-huitième jour avant l'élection, à 18 heures, en vue de pouvoir accomplir ces opérations, aussitôt qu'il aura reçu connaissance des décisions prises sur le recours.

Art. 27. In geval van beroep verdaagt het collegehoofdbureau de verrichtingen bepaald in de artikelen 25 en 26 van deze wet en in artikel 126, eerste, tweede en derde lid van het Kieswetboek. Het vergadert de achtenveertigste dag vóór de verkiezing, te 18 uur, om tot die verrichtingen te kunnen overgaan, zodra het in kennis is gesteld van de in verband met het beroep genomen beslissing.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 28. § 1er. Le président du bureau principal de province fait imprimer les bulletins de vote sur papier électoral et à l'encre noire. L'emploi de tout autre bulletin est interdit.

Cinq jours avant le scrutin, le président du bureau principal de province fait parvenir au président du bureau principal de canton, sous enveloppe cachetée, les bulletins nécessaires à l'élection. Ce président fait remettre contre récépissé, la veille de l'élection, au président de chacun des bureaux de vote le nombre de bulletins de vote destinés à son bureau. L'adresse et le nombre de bulletins de vote que l'enveloppe contient sont mentionnés sur celle-ci.

Cette enveloppe ne peut être décachetée et ouverte qu'en présence du bureau régulièrement constitué. Le nombre des bulletins est vérifié immédiatement et le résultat de vérification indiqué au procès-verbal.

Le président du bureau principal de canton fait parvenir en même temps à chacun des présidents des bureaux de dépouillement la formule qu'il a fait préparer et que les présidents des bureaux de dépouillement ont à remplir après le recensement des votes.

§ 2. Outre l'impression des bulletins de vote nécessaires aux opérations de vote dans sa province, le président du bureau principal de la province de Brabant ordonne celle de la quantité des bulletins requise pour le vote des électeurs belges résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne. Il se fonde à cette fin sur la communication qui lui est faite en exécution de l'article 9, dernier alinéa, de la présente loi.

Dès que ces bulletins sont imprimés, le président les fait parvenir, sous enveloppe cachetée, au président du bureau électoral spécial visé à l'article 15, de manière à permettre à ce bureau de convoquer au scrutin les électeurs à qui ils sont destinés. Le nombre de bulletins de vote que l'enveloppe contient est mentionné sur celle-ci.

Cette enveloppe ne peut être décachetée et ouverte qu'en présence du bureau électoral spécial régulièrement constitué. Le nombre de bulletins est vérifié immédiatement et le résultat de la vérification indiqué au procès-verbal.

Art. 28. § 1. De voorzitter van het provinciehoofdbureau laat de stembiljetten met zwarte inkt op stempapier drukken. Het is verboden enig ander stembiljet te gebruiken.

Vijf dagen vóór de stemming zendt de voorzitter van het provinciehoofdbureau de voor de verkiezing nodige stembiljetten in verzegelde omslagen aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau. Deze doet daags vóór de stemming tegen ontvangstbewijs, aan de voorzitter van elk stembureau het voor zijn bureau bestemd aantal stembiljetten overhandigen. Op de omslag wordt het adres vermeld alsook het aantal stembiljetten dat hij bevat.

De omslag mag niet worden ontzegeld en geopend dan in aanwezigheid van het regelmatig samengestelde stembureau. De stembiljetten worden onmiddellijk nageteld en de uitslag wordt in het proces-verbaal opgetekend.

De voorzitter van het kantonhoofdbureau zendt terzelfder tijd aan de voorzitter van elk stemopnemingsbureau het formulier dat hij heeft laten

opmaken en dat de voorzitters van de stemopnemingsbureaus na de stemopneming moeten invullen.

§ 2. Buiten de nodige stembiljetten die de voorzitter van het hoofdbureau van de provincie Brabant voor de stemverrichtingen in zijn provincie laat drukken, gelast hij ook het drukken van het vereiste aantal stembiljetten voor de Belgische kiezers die op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijven. Daartoe steunt hij op de mededeling die hem is gedaan in uitvoering van artikel 9, laatste lid, van deze wet.

Zodra die stembiljetten gedrukt zijn zendt de voorzitter ze, in verzegelde omslag, aan de voorzitter van het bij. onder kiesbureau bedoeld in artikel 15, ten einde dit bureau in de mogelijkheid te stellen de kiezers, voor wie ze bestemd zijn, ter stemming op te roepen. Op de omslag wordt het aantal stembiljetten vermeld dat hij bevat.

Die omslag mag niet worden ontzegeld en geopend dan in aanwezigheid van het regelmatig samengesteld bijzonder kiesbureau. De stembiljetten worden onmiddellijk nageteld en de uitslag wordt in het proces-verbaal opgetekend.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 29. Le papier électoral est fourni par l'Etat. La couleur et les dimensions des bulletins de vote sont déterminées par arrêté royal.

Les urnes, cloisons, pupitres, enveloppes et crayons sont fournis par la commune d'après les modèles approuvés par le gouvernement.

Toutes les autres dépenses électorales sont également à la charge des communes à l'exception des indemnités visées par les articles 101 et 141 du Code électoral, dont le paiement incombe à l'Etat.

Seuls les électeurs visés à l'article 2 de la présente loi peuvent prétendre aux indemnités visées par l'article 141 du Code électoral.

Art. 29. De Staat levert het stempapier. De kleur en de afmetingen van de stembiljetten worden bepaald bij koninklijk besluit.

De stembussen, schotten, lessenaars, omslagen en potloden worden volgens de door de regering goedgekeurde modellen door de gemeente geleverd.

Alle andere verkiezingsuitgaven, uitgezonderd de in de artikelen 101 en 141 van het Kieswetboek bedoelde vergoedingen die door de Staat worden betaald, zijn insgelijks ten laste van de gemeente.

Alleen de in artikel 2 van deze wet bedoelde kiezers kunnen aanspraak maken op de vergoedingen bedoeld in artikel 141 van het Kieswetboek.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 30. Cinq jours avant l'élection, les candidats désignent, pour assister aux opérations, un témoin et un témoin suppléant au plus pour chacun des bureaux de vote et de dépouillement.

Les candidats qui se présentent ensemble ne peuvent désigner qu'un témoin et un témoin suppléant par bureau.

Si le nombre des témoins présentés par des candidats isolés excède trois pour un même bureau, leur nombre est ramené à trois par le bureau principal de canton au moyen d'un tirage au sort qui assigne, le cas échéant, un autre bureau de la même commune aux témoins écartés. Ceux-ci en sont aussitôt avertis par le président du bureau principal de canton. Il est procédé à ce tirage au sort immédiatement après l'expiration du délai fixé pour la réception des désignations de témoins et quel que soit le nombre de membres présents.

Les candidats indiquent le bureau de vote ou de dépouillement où chaque témoin remplira sa mission pendant toute la durée des opérations. Ils en informent eux-mêmes les témoins qu'ils ont désignés. La lettre d'information, signée par un des candidats, est contresignée par le président du bureau principal de canton.

Les témoins doivent être électeurs dans la circonscription électorale.

Les candidats peuvent être désignés comme témoins ou témoins suppléants.

Art. 30. Vijf dagen vóór de verkiezing wijzen de kandidaten ten hoogste één getuige en één plaatsvervangend getuige per stembureau en stemopnemingsbureau aan om de verrichtingen bij te wonen.

Kandidaten die samen zijn voorgedragen, mogen slechts één getuige en één plaatsvervangend getuige per bureau aanwijzen.

Indien voor een zelfde bureau meer dan drie getuigen door alleenstaande kandidaten zijn voorgedragen, wordt hun aantal tot drie vermindert door middel van een loting, waarbij de geweerde getuigen eventueel voor een ander stembureau van dezelfde gemeente worden aangewezen. De voorzitter van het kantonhoofdbureau geeft hun daarvan dadelijk bericht. De loting geschiedt onmiddellijk na het verstrijken van de termijn die voor het in-ontvangst-nemen van de getuigenaankwijzingen is gesteld, ongeacht het aantal aanwezige leden.

De kandidaten beslissen voor iedere getuige in welk stem- of stemopnemingsbureau hij tijdens de hele duur van de verrichtingen zijn opdracht zal vervullen. Zij geven hiervan zelf kennis aan de door hen aangewezen getuigen. Deze kennisgeving, door een van de kandidaten ondertekend, wordt medeondertekend door de voorzitter van het kantonhoofdbureau.

De getuigen moeten kiezer zijn in de kieskring.

De kandidaten kunnen als getuige of als plaatsvervangend getuige worden aangewezen.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Des opérations de vote

Section I. — De l'installation des bureaux de vote et de la manière d'émettre valablement son suffrage

Art. 31. Les dispositions des articles 138 à 143, alinéas 1er, 2, 3, 5 et 6, et des articles 144 à 147, alinéas 1er, 3, 4, 8 et 9, du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen, sous réserve des modifications qui suivent:

1° A l'article 140, les mots « modèle I » sont remplacés par les mots « modèle Ia annexées à la présente loi »;

2° A l'article 143, alinéa 1er, les mots « et pour chaque Chambre législative, s'il y a lieu » sont supprimés;

3° A l'article 147, alinéa 3, les mots « Dans le cas contraire » sont supprimés; l'alinéa 8 du même article est remplacé par la disposition suivante: « Le président, ou l'un des assesseurs qu'il désigne, accompagné des témoins, transporte aussitôt ces divers plis au local désigné par le président du bureau principal de canton, conformément à l'article 150, alinéa 3. Il lui en est donné récépissé par le délégué du collège échevinal du chef-lieu de canton. »

Hoofdstuk III. — Stemverrichtingen

Afdeling I. — Inrichting van de stembureaus en wijze van geldig stemmen

Art. 31. De bepalingen van de artikelen 138 tot 143, eerste, tweede, derde, vijfde en zesde lid, en van de artikelen 144 tot 147, eerste, derde, vierde, achtste en negende lid van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezingen van het Europees Parlement, onder voorbehoud van de volgende wijzigingen:

1° In artikel 140, worden de woorden « model I » vervangen door de woorden « model Ia gevoegd bij deze wet »;

2° In artikel 143, eerste lid, worden de woorden « in voorkomend geval één voor elke Wetgevende Kamer » weggelaten;

3° In artikel 147, derde lid, worden de woorden « In het tegenovergestelde geval opent de voorzitter » vervangen door de woorden « De voorzitter opent »; het achte lid van hetzelfde artikel wordt vervangen door volgende bepaling: « De voorzitter of een door hem aangewezen bijzitter, vergezeld door de getuigen, brengt al die omslagen onmiddellijk naar het lokaal dat door de voorzitter van het kantonhoofdbureau is aangewezen overeenkomstig artikel 150, derde lid. Er wordt hem een ontvangstbewijs afgegeven door de gemachtigde van het schepencollege van de kantonhoofdplaats. »

— Adopté.

Aangenomen.

Section II. — Du vote par procuration

Art. 32. § 1er. Peuvent mandater un autre électeur pour voter en leur nom:

1° Les Belges ou ressortissants d'un autre Etat membre de la Communauté européenne, qui inscrits sur la liste des électeurs visée à l'article 2, ont leur résidence habituelle et effective en Belgique et appartiennent à l'une des catégories ci-après énumérées:

a) Les électeurs qui, pour cause de maladie ou d'infirmité, sont dans l'incapacité de se rendre au bureau de vote ou d'y être transportés;

b) Les électeurs qui, pour des raisons professionnelles ou de service:

— Sont retenus à l'étranger, de même que les électeurs, membres de leur famille ou de leur suite qui résident avec eux;

— Se trouvant dans le royaume au jour du scrutin, sont dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote;

c) Les électeurs qui exercent la profession de batelier, de marchand ambulant ou de forain et les membres de leur famille habitant avec eux;

d) Les électeurs qui, au jour du scrutin, se trouvent dans une situation privative de liberté par suite d'une mesure judiciaire;

e) Les électeurs qui en raison de leurs convictions religieuses, se trouvent dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote;

f) Les électeurs qui, pour des raisons autres que celles mentionnées ci-dessus, sont absents de leur domicile le jour du scrutin en raison d'un séjour temporaire à l'étranger et se trouvent dès lors dans l'impossibilité de se présenter au bureau de vote, pour autant que l'impossibilité ait été constatée au préalable par le président du bureau principal de canton du domicile, après présentation des pièces justificatives nécessaires; le Roi fixe le modèle du certificat à délivrer par le président du bureau principal de canton.

La demande doit être introduite auprès du président du bureau principal de canton, au plus tard le soixantième jour avant l'élection.

2° Les électeurs belges qui, bien que résidant habituellement à l'étranger, restent inscrits aux registres de population d'une commune belge en tant qu'appartenant à l'une des catégories ci-après énumérées:

a) Les militaires faisant partie des forces belges stationnées en République fédérale d'Allemagne ainsi que les membres de leur famille, ou de leur suite, qui résident avec eux;

b) Les personnes faisant partie de la suite des forces armées belges en Allemagne, en ce compris le personnel militaire ou civil, ce dernier englobant tant les magistrats que les fonctionnaires, de même que les enseignants et le personnel de la cantine militaire centrale;

c) Les militaires détachés à l'étranger, soit auprès d'organismes internationaux, soit auprès d'une base militaire dans un pays étranger;

d) Les agents diplomatiques et consulaires belges en poste à l'étranger ainsi que les membres de leur famille, en ce compris les membres du personnel administratif et technique des missions diplomatiques et consulaires belges;

e) Les fonctionnaires des organismes internationaux en poste à l'étranger, ainsi que les membres de leur famille, ou de leur suite, qui résident avec eux;

f) Les miliciens bénéficiant de l'exemption du service militaire en vertu de l'article 16 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962;

g) Les membres du personnel de la coopération visés par l'arrêté royal du 10 avril 1967 portant statut du personnel de la coopération avec les pays en voie de développement;

h) Les personnes mariées qui font carrière à l'étranger mais dont le conjoint réside en Belgique, dans la mesure où elles rentrent régulièrement passer leurs congés dans leur résidence en Belgique.

§ 2. L'impossibilité dans laquelle se trouve le mandant de se présenter au bureau de vote doit être attestée:

1° Pour les électeurs visés au § 1er, 1°, a, par un certificat médical; les médecins qui sont présentés comme candidats à l'élection ne peuvent délivrer un tel certificat;

2° Pour les électeurs au § 1er, 1°, b, par un certificat délivré par l'autorité militaire ou civile ou par l'employeur dont l'intéressé dépend;

3° Pour les électeurs visés au § 1er, 1°, c, par un certificat délivré par le bourgmestre de la commune où l'intéressé est inscrit au registre de population et attestant l'exercice de la profession;

4° Pour les électeurs visés au § 1er, 1°, *d*, par un certificat délivré par la direction de l'établissement où séjourne l'intéressé;

5° Pour les électeurs visés au § 1er, 1°, *e*, par une attestation délivrée par les autorités religieuses dont l'intéressé relève;

6° Pour les électeurs visés au § 1er, 1°, *f*, par un certificat délivré par le président du bureau principal de canton;

7° Pour les électeurs visés au § 1er, 2°, par un certificat délivré par l'autorité militaire ou civile dont ils relèvent.

Lorsque dans les cas visés aux 1°, *b*, et 2°, *b* du § 1er, le mandant est son propre employeur, l'attestation visée à l'alinéa 1er est délivrée par le bourgmestre de la commune où l'intéressé soit est inscrit au registre de population ou des étrangers, soit possède sa résidence effective.

§ 3. Peut seul être désigné comme mandataire soit le conjoint, soit un parent ou un allié jusqu'au deuxième degré, à condition qu'il soit lui-même électeur.

Chaque mandataire ne peut disposer que d'une seule procuration.

§ 4. La procuration est rédigée sur un formulaire dont le modèle est fixé par le Roi et qui est délivré gratuitement au secrétariat communal ainsi que dans les postes diplomatiques et consulaires belges.

La procuration mentionne l'élection pour laquelle elle est valable ainsi que les nom, prénoms, date de naissance et adresse complète du mandant et du mandataire.

Le formulaire de procuration est signé par le mandant et le mandataire.

§ 5. Pour être reçu à voter, le mandataire remet au président du bureau de vote où le mandant aurait dû voter, la procuration ainsi que l'un des certificats mentionnés au § 2, et lui présente sa carte d'identité et sa convocation sur laquelle le président mentionne « a voté par procuration ».

§ 6. Les procurations sont jointes au relevé visé à l'article 146, alinéa 1er, du Code électoral, et transmises, avec ce relevé, au juge de paix du canton.

§ 7. Les pénalités prévues à l'article 1er, § 3, du Code électoral sont applicables au mandant qui sera convaincu d'avoir désigné son mandataire en dehors des personnes visées au § 3, alinéa 1er, ou qui aura sciemment produit un certificat inexact pour être admis à voter par procuration.

Afdeling II. — Stemming bij volmacht

Art. 32. § 1. Kunnen een andere kiezer machtigen om in hun naam te stemmen:

1° De Belgen of onderdanen van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap die ingeschreven zijn in de lijst van de kiezers bedoeld in artikel 2 en die gewoonlijk en daadwerkelijk in België verblijven en behoren tot een van de hieronder opgesomde categorieën:

a) De kiezers die wegens ziekte of gebrekkigheid niet in staat zijn zich naar het stembureau te begeven of er naartoe gevoerd te worden;

b) De kiezers die om beroeps- of dienstredenen:

— In het buitenland opgehouden zijn, alsook de kiezers, leden van hun gezin of van hun gevolg, die met hen aldaar verblijven;

— Zich op de dag van de stemming in het Rijk bevinden, maar in de onmogelijkheid verkeren om zich in het stembureau te melden;

c) De kiezers die het beroep van schipper, marktkramer of kermisreiziger uitoefenen en de leden van hun gezin die met hen samenwonen;

d) De kiezers die op de dag van de stemming tengevolge van een rechterlijke maatregel in een toestand van vrijheidsbeneming verkeren;

e) De kiezers die om redenen in verband met hun geloofsovertuiging in de onmogelijkheid verkeren zich op het stembureau te melden;

f) De kiezers die om redenen, andere dan hierboven vermeld, op de dag van de stemming afwezig zijn van de woonplaats omwille van een tijdelijk verblijf in het buitenland en hierdoor in de onmogelijkheid verkeren zich in het stembureau te melden, mits de onmogelijkheid vooraf geconstateerd werd door de voorzitter van het kantonhoofdbureau van de woonplaats, op voorlegging van de nodige overtuigingsstukken; de Koning bepaalt het model van het door de voorzitter van het kantonhoofdbureau af te leveren attest.

De aanvraag bij de voorzitter van het kantonhoofdbureau dient te gebeuren uiterlijk de zestigste dag vóór de verkiezing.

2° De Belgische kiezers die, hoewel zij gewoonlijk in het buitenland verblijven, in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente blijven ingeschreven als behorend tot een van de hieronder opgesomde categorieën:

a) De militairen die deel uitmaken van de in de Bondsrepubliek Duitsland gestationeerde Belgische strijdkrachten, zomede de leden van hun gezin, of van hun gevolg, die met hen samenwonen;

b) De personen die behoren tot het gevolg van de Belgische strijdkrachten in Duitsland ongeacht of het militair dan wel burgerlijk personeel betreft, dit laatste omvattende zowel magistraten als ambtenaren, zomede de onderwijskrachten en het personeel van de militaire hoofdkantines;

c) De militairen die in het buitenland zijn gedetacheerd hetzij bij internationale lichamen, hetzij bij een militaire basis in een vreemd land;

d) De Belgische diplomatieke en consulaire ambtenaren in het buitenland, alsmede de leden van hun gezin, daaronder begrepen de administratieve en technische personeelsleden van de Belgische diplomatieke en consulaire zendingen;

e) De ambtenaren van de internationale instellingen met post in het buitenland zomede de leden van hun gezin, of van hun gevolg, die met hen samenwonen;

f) De dienstplichtigen die vrijstelling van de militaire dienst genieten krachtens artikel 16 van de op 30 april 1962 gecoördineerde dienstplichtwetten;

g) De leden van het coöperatiepersoneel bedoeld in het koninklijk besluit van 10 april 1967 houdende het statuut van het personeel van de coöperatie met de ontwikkelingslanden;

h) Gehuwden die een loopbaan in het buitenland hebben, maar wier echtgenoot of echtgenote in België verblijft, voor zover zij geregeld hun verloop in hun verblijfplaats in België doorbrengen.

§ 2. De onmogelijkheid waarin de volmachtgever zich bevindt om zich naar het stembureau te begeven, moet worden aangetoond:

1° Voor de kiezers, bedoeld in § 1, 1°, *a*, door een medisch attest; geneesheren, die als kandidaat voor de verkiezingen zijn voorgedragen, mogen een dergelijk attest niet afgeven;

2° Voor de kiezers, bedoeld in § 1, 1°, *b*, door een attest afgeleverd door de militaire of burgerlijke overheid of door de werkgever waarvan betrokkene afhangt;

3° Voor de kiezers, bedoeld in § 1, 1°, *c*, door een attest van de burgemeester van de gemeente waar de betrokkene in het bevolkingsregister is ingeschreven en waaruit de uitoefening van het beroep blijkt;

4° Voor de kiezers, bedoeld in § 1, 1°, *d*, door een attest afgeleverd door de directie van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt;

5° Voor de kiezers, bedoeld in § 1, 1°, *e*, door een attest, afgeleverd door de religieuze overheid waarvan de betrokkene afhangt;

6° Voor de kiezers bedoeld in § 1, 1°, *f*, door een attest afgeleverd door de voorzitter van het kantonhoofdbureau;

7° Voor de kiezers, bedoeld in § 1, 2°, door een attest afgeleverd door de burgerlijke of militaire overheid waarvan zij afhangen.

Wanneer in de gevallen bedoeld in 1°, *b*, en 2°, *b* van § 1 de volmachtgever zijn eigen werkgever is, wordt het in het eerste lid bedoelde attest afgeleverd door de burgemeester van de gemeente waar de betrokkene hetzij in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister is ingeschreven, hetzij zijn werkelijke verblijfplaats heeft.

§ 3. Als gemachtigde kan slechts worden aangewezen hetzij de echtgenoot, hetzij een bloed- of aanverwant tot de tweede graad, op voorwaarde dat hij zelf kiezer is.

Ieder gemachtigde mag slechts één volmacht hebben.

§ 4. De volmacht wordt gesteld op een formulier, waarvan het model door de Koning wordt bepaald, en dat op de gemeentesecretarie alsmede in de Belgische diplomatieke en consulaire posten kosteloos wordt afgegeven.

De volmacht vermeldt de verkiezing waarvoor ze geldig is, de naam, de voornamen, de geboortedatum en het volledig adres van de volmachtgever en van de gemachtigde.

Het volmachtformulier wordt door de volmachtgever en de gemachtigde ondertekend.

§ 5. Ten einde tot de stemming te worden toegelaten, overhandigt de gemachtigde aan de voorzitter van het stembureau waar de volmacht-

gever had moeten stemmen, de volmacht alsmede een van de attesten vermeld in § 2, en vertoont hij hem zijn identiteitskaart en zijn oproepingsbrief waarop de voorzitter vermeldt « heeft bij volmacht gestemd ».

§ 6. De volmachten worden bij de in artikel 146, eerste lid, van het Kieswetboek, bedoelde staat gevoegd en, met die staat, aan de vrederechter van het kanton gezonden.

§ 7. De in artikel 1, § 3, van het Kieswetboek bepaalde straffen zijn van toepassing op de volmachtgever van wie bevonden wordt dat hij zijn gemachtigde heeft aangewezen buiten de in § 3, eerste lid, bedoelde personen, of die wetens en willens een onjuist attest voorlegt om tot de stemming bij volmacht te worden toegelaten.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Panneels.

Mevrouw Panneels-Van Baelen. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil de aandacht vestigen op een kleine taalkundige tekstverbetering in artikel 32. In punt f van het 1° van paragraaf 1 werd het woord « overtuigingsstukken » door de commissie vervangen door het woord « bewijsstukken ». Dit is taalkundig correcter.

De Voorzitter. — Is de vergadering het met deze materiële tekstwijziging eens? (*Instemming.*)

Dan is hiertoe besloten.

De heren De Baere en Geldolf stellen volgende amendementen voor:

A. In § 1 van dit artikel, letter f te doen vervallen.

B. Aan dezelfde § 1 van hetzelfde artikel, een 3° toe te voegen, luidende:

« 3° De Belgische kiezers, die in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente zijn ingeschreven, maar op 17 juni 1984, wegens andere redenen dan degene opgesomd in artikel 32, § 1, 1° en 2°, in het buitenland verblijven. »

C. Aan § 2 van hetzelfde artikel, een 8° toe te voegen, luidende:

« 8° Voor de kiezers bedoeld in § 1, 3°, door een verklaring op erewoord (waarvan de tekst wordt vastgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken), die bij de aanvraag van een volmachtformulier op het gemeentebestuur moet worden ondertekend.

De kiezers die op grond van wat voorafgaat een volmacht aanvragen, worden door het gemeentebestuur op een lijst ingeschreven.

Op uiterlijk 30 juni 1984 laten bedoelde kiezers aan het betrokken gemeentebestuur een attest geworden, uitgereikt door een gemeentelijke autoriteit van de plaats waar ze zich op 17 juni 1984 bevonden en waaruit blijkt dat ze op deze datum wel degelijk in het buitenland verbleven. »

D. Paragraaf 7 van hetzelfde artikel aan te vullen als volgt:

« of, voor wat de kiezers bedoeld in artikel 32, § 2, 8°, betreft, die nalaat binnen de gestelde termijn het vereiste attest van verblijf in het buitenland voor te leggen. »

A. Au § 1er de cet article, supprimer la lettre f.

B. Au même article, compléter le même § 1er par un 3°, libellé comme suit:

« 3° Les électeurs belges, inscrits au registre de population d'une commune belge, mais qui, au 17 juin 1984, résident à l'étranger pour des motifs autres que ceux énumérés à l'article 32, § 1er, 1° et 2°. »

C. Compléter le § 2 du même article par un 8°, libellé comme suit:

« 8° Pour les électeurs visés au § 1er, 3°, par une déclaration sur l'honneur (dont le texte est établi par le ministre de l'Intérieur), qui doit être signée lors de la demande d'un formulaire de procuration à l'administration communale.

L'administration communale dresse une liste des électeurs qui demandent une procuration en vertu des dispositions qui précèdent.

Les électeurs visés font parvenir, au plus tard le 30 juin 1984, à l'administration communale concernée une attestation délivrée par une autorité communale du lieu où ils se trouvaient le 17 juin 1984, certifiant qu'ils résidaient effectivement à l'étranger à cette date. »

D. Compléter le § 7 du même article par ce qui suit:

« ou, en ce qui concerne les électeurs visés à l'article 32, § 2, 8°, qui aura omis de présenter le certificat de résidence à l'étranger dans le délai prévu. »

Het woord is aan de heer De Baere.

De heer De Baere. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de verantwoording voor de amendementen die wij voorstellen, is dat de tekst van het ontwerp tot de meest uiteenlopende interpretaties zal leiden.

Geen enkele voorzitter van een kantonhoofdbureau kan 60 dagen vooraf met zekerheid uitmaken of iemand op 17 juni 1984 effectief in het buitenland zal verblijven. Op de koop toe is in geen beregeling voorzien voor het bedrieglijk verwerven van een volmacht.

Deze gebreken worden door het amendement verholpen.

Anderzijds zij herinnerd aan de verklaring van de minister in de commissie van de Kamer volgens welke kan worden gevreesd dat kiezers van de geschapen mogelijkheid misbruik zouden kunnen maken om aan een aanwijzing tot lid van een stembureau te ontsnappen.

Tenslotte mag men niet uit het oog verliezen dat de wetgever de jongste jaren maatregelen heeft genomen om een aantal misbruiken van de stemming bij volmacht te beletten.

Het is niet logisch voor de Europese verkiezingen opnieuw van deze gedragslijn af te wijken.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, le système proposé par l'honorable membre vise à répondre aux objections nombreuses du gouvernement à la possibilité d'ouvrir trop largement le droit de vote par procuration à ceux qui, pour des raisons non spécifiques, se trouveraient à l'étranger le 17 juin.

Finalement, une transaction est intervenue en commission. Elle vise à permettre aux Belges qui se trouveraient à l'étranger, pour des raisons non spécifiques, le 17 juin, d'obtenir la possibilité de voter par procuration, moyennant une demande introduite soixante jours à l'avance auprès du président du bureau principal du canton, c'est-à-dire auprès du juge de paix.

Ce système offre des garanties puisque la demande doit être introduite longtemps à l'avance et que le jugement sur la validité de l'empêchement à se présenter au bureau de vote en Belgique, est porté par une autorité belge habituée aux opérations électorales, qui aura la responsabilité de l'organisation du scrutin.

A mon avis, le système proposé par l'honorable membre présente deux faiblesses majeures. Le contrôle a priori est limité à une déclaration sur l'honneur et le contrôle a posteriori est opéré par une autorité étrangère. C'est l'autorité étrangère qui doit remplir le certificat. Ce certificat doit démontrer a posteriori que le ressortissant belge résidait effectivement le 17 juin en dehors de notre pays.

Le ministère des Relations extérieures a fortement insisté pour que nous n'introduisions pas le système des certificats en provenance de l'étranger, afin d'assurer la cohérence de notre système électoral.

Je demande le rejet de cet amendement.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Baere.

De heer De Baere. — Denkt u niet dat misbruiken mogelijk zijn, mijnheer de minister?

De heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt. — Ik denk niet dat er met het huidige systeem mogelijkheden voor misbruik bestaan.

De Voorzitter. — Artikel 33 luidt:

Section III. — Du vote par correspondance

Art. 33, § 1er. Les électeurs inscrits sur la liste visée à l'article 9 expriment leur suffrage par correspondance suivant la procédure déterminée ci-après.

L'électeur ouvre l'enveloppe électorale qui lui est adressée à sa résidence conformément à l'article 19. Il émet son vote sur le bulletin glissé dans l'enveloppe neutre B visée au § 1er, 2°, de cette disposition et après avoir replacé le bulletin dûment replié dans cette enveloppe, il ferme celle-ci.

Dans l'enveloppe de renvoi A qu'il adresse au bureau électoral spécial visé à l'article 15, l'électeur glisse séparément l'enveloppe neutre B contenant le bulletin de vote ainsi que la déclaration, dûment signée et complétée par lui, visée à l'article 19, § 1er, 3°.

§ 2. Les enveloppes de renvoi doivent parvenir au bureau électoral spécial au plus tard le jour de l'élection à 13 heures.

§ 3. Le bureau électoral spécial ouvre ces enveloppes au fur et à mesure qu'il les reçoit. Les noms des électeurs sont pointés sur la liste dressée en application de l'article 9, après vérification de la concordance des énonciations de cette liste avec les mentions de la déclaration visée à l'article 19, § 1er, 3°. Les enveloppes neutres B contenant les bulletins de vote sont conservées dûment fermées jusqu'au début des opérations de dépouillement.

§ 4. Le jour du scrutin, à l'heure fixée pour le début des opérations de dépouillement, le président du bureau électoral spécial fait remettre contre récépissé ces enveloppes au président du bureau principal du canton de Bruxelles.

Ce président répartit ces enveloppes, en nombre égal, entre les bureaux de dépouillement et son canton, à concurrence pour chacun d'eux d'un maximum de 700.

Afdeling III. — Stemming per brief

Art. 33. § 1. De kiezers die op de in artikel 9 bedoelde lijst zijn ingeschreven, brengen hun stem per brief uit volgens de hierna bepaalde procedure.

De kiezer opent de kiesomslag welke hem overeenkomstig artikel 19, aan zijn verblijfplaats werd geadresseerd. Hij brengt zijn stem uit op het stembiljet dat in de neutrale omslag B, bedoeld in § 1, 2°, van deze bepaling, steekt. Hij plaatst het behoorlijk dichtgevouwen stembiljet in die omslag, welke hij sluit.

In de retouromslag A die hij, aan het bijzonder kiesbureau, bedoeld in artikel 15 zendt, steekt hij afzonderlijk de neutrale omslag B, die het stembiljet bevat en de door hem behoorlijk ingevulde en ondertekende verklaring bedoeld in artikel 19, § 1, 3°.

§ 2. De retouromslagen moeten bij het bijzonder kiesbureau inkomen uiterlijk de dag van de verkiezing om 13 uur.

§ 3. Het bijzonder kiesbureau opent die omslagen naarmate zij inkomen. De namen van de kiezers worden op de met toepassing van artikel 9 opgemaakte lijst aangestipt, nadat de overeenstemming van de gegevens in die lijst met de vermeldingen in de verklaring, bedoeld in artikel 19, § 1, 3°, is vastgesteld. De neutrale omslagen B met de stembiljetten worden behoorlijk gesloten bewaard tot bij het begin van de stemopnemingsverrichtingen.

§ 4. De dag van de stemming, op het voor het begin van de stemopnemingsverrichtingen gestelde uur, laat de voorzitter van het bijzonder kiesbureau die omslagen, tegen ontvangstbewijs, aan de voorzitter van het hoofdbureau van het kanton Brussel overhandigen.

Die voorzitter verdeelt die omslagen in gelijk aantal onder de stemopnemingsbureaus van zijn kanton tot ten hoogste 700 voor elk bureau.

— Adopté.

Aangenomen.

Section IV. — De la date de l'élection

Art. 34. L'élection du Parlement européen a lieu le dimanche 17 juin 1984.

Afdeling IV. — Datum van de verkiezing

Art. 34. De verkiezing van het Europese Parlement heeft plaats op zondag 17 juni 1984.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — Du dépouillement du scrutin

Art. 35. Les dispositions des articles 149, alinéa 1er, 150 à 152, 155 à 159, 161 et 162 du Code électoral, sont applicables à l'élection du Parlement européen, sous réserve des modifications qui suivent:

1° L'article 149, alinéa 1er, est complété par les mots «sauf dans le canton électoral de Bruxelles où ce maximum est fixé à 1 700»;

2° L'article 150 est complété par les alinéas suivants:

«Le président du bureau principal de canton désigne le local où les plis des bureaux de vote doivent être déposés contre récépissé à délivrer par un délégué du collège échevinal du chef-lieu de canton.

Le collège échevinal visé à l'alinéa précédent est chargé de la surveillance de ces plis.»;

3° A l'article 151, l'alinéa 2 est remplacé par la disposition suivante:

«Il donne immédiatement connaissance aux présidents des bureaux de vote et de dépouillement, par lettre recommandée à la poste, de l'emplacement du local qu'il a désigné en vertu de l'article 150, alinéa 3.»;

4° a) A l'article 152, l'alinéa 1er est remplacé par la disposition suivante:

«Le Roi fixe l'heure à laquelle le bureau de dépouillement doit être constitué au plus tard ainsi que celle à laquelle le dépouillement peut être entamé.»;

b) Au même article, les deux alinéas suivants sont ajoutés:

«Le bureau de dépouillement procède au dépouillement à l'heure fixée par le Roi en exécution de l'alinéa 1er. A cette fin, les membres du bureau, accompagnés des témoins s'ils désirent, prennent possession des plis qui leur sont destinés dans le local désigné conformément à l'article 150, alinéa 3. Le président du bureau de dépouillement en donne récépissé au délégué du collège échevinal du chef-lieu de canton.

Les bureaux de dépouillement du canton électoral de Bruxelles ne peuvent commencer leurs opérations, à l'heure fixée en exécution de l'alinéa 1er, qu'après avoir mêlé les bulletins en provenance des électeurs belges résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne avec les bulletins visés à l'article 149, alinéa 1er»;

5° A l'article 161, alinéa 2, les mots «d'arrondissement» sont remplacés par les mots «de canton»; à l'alinéa 6, les mots «les noms de l'arrondissement et» sont remplacés par les mots «le nom»; à l'alinéa 12, les mots «d'arrondissement» sont remplacés par les mots «de province»;

6° A l'article 162, alinéa 3, les mots «d'arrondissement» sont remplacés par les mots «de province».

Hoofdstuk IV. — Stemopneming

Art. 35. De bepalingen van de artikelen 149, eerste lid, 150 tot 152, 155 tot 159, 161 en 162 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van het Europese Parlement, onder voorbehoud van de volgende wijzigingen:

1° Artikel 149, eerste lid, wordt aangevuld met de woorden «behalve in het kieskanton Brussel waar dat maximum op 1 700 is vastgesteld»;

2° Aan artikel 150 worden de volgende leden bijgevoegd:

«De voorzitter van het kantonhoofdbureau wijst het lokaal aan waar de omslagen van de stembureaus moeten worden afgegeven, tegen ontvangstbewijs af te geven door een gemachtigde van het schepencollege van de kantonhoofdplaats.

Het in voorgaande lid bedoelde schepencollege zorgt voor de bewaking van die omslagen»;

3° In artikel 151, wordt het tweede lid vervangen door volgende bepaling:

«Hij geeft onmiddellijk, bij ter post aangetekende brief, aan de voorzitters van de stembureaus en stemopnemingsbureaus kennis van de plaats van het lokaal dat hij overeenkomstig artikel 150, derde lid, heeft aangewezen»;

4° a) In artikel 152, wordt het eerste lid vervangen door volgende bepaling:

«De Koning bepaalt het uur waarop het stemopnemingsbureau ten laatste moet zijn samengesteld, alsmede het uur waarop met de stemopneming mag worden aangevangen»;

b) Aan hetzelfde artikel worden de twee volgende leden toegevoegd:

« Het stemopnemingsbureau begint met de stemopneming op het tijdstip door de Koning bepaald in uitvoering van het eerste lid. Met het oog hierop ontvangen de leden van het bureau, samen met getuigen, indien deze dit wensen, de omslagen voor hen bestemd in het in artikel 150, derde lid, aangewezen lokaal. De voorzitter van het stemopnemingsbureau geeft aan de gemachtigde van het schepencollege van de kantonhoofdplaats een ontvangstbewijs af.

De stemopnemingsbureaus van het kieskanton Brussel mogen hun verrichtingen op het tijdstip bepaald in uitvoering van het eerste lid pas beginnen nadat zij de stembiljetten afkomstig van de op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijvende Belgische kiezers hebben gemengd met de in artikel 149, eerste lid, bedoelde stembiljetten. »;

5° In artikel 161, tweede lid, wordt het woord « arrondissementshoofdbureau » vervangen door het woord « kantonhoofdbureau »; in het zesde lid worden de woorden « het arrondissement en » weggelaten en in het twaalfde lid wordt het woord « arrondissementshoofdbureau » vervangen door het woord « provinciehoofdbureau »;

6° In artikel 162, derde lid, wordt het woord « arrondissementshoofdbureau » vervangen door het woord « provinciehoofdbureau ».

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 36 est ainsi rédigé :

Art. 36. Dans les cantons de la circonscription électorale bruxelloise, chaque bureau de dépouillement, après avoir statué sur les bulletins de vote, classe les bulletins contenant des votes valables en deux catégories :

1° Les bulletins marqués d'un vote en faveur d'une liste de candidats déposés au bureau principal de collège français;

2° Les bulletins marqués d'un vote en faveur d'une liste de candidats déposée au bureau principal de collège néerlandais.

Dans ces cantons, le tableau-modèle visé à l'article 161, alinéa 2, du Code électoral est dressé en double : un exemplaire en français mentionne les résultats du dépouillement destinés au collège électoral français et un second exemplaire en néerlandais mentionne les résultats du dépouillement destinés au collège électoral néerlandais.

Dans ces mêmes cantons, le bureau principal de canton dresse semblablement en deux exemplaires le tableau récapitulatif visé à l'article 161, alinéa 9, du Code électoral.

Art. 36. In de kieskantons van de Brusselse kieskring worden in elk stemopnemingsbureau, nadat definitief over de stembiljetten is beslist, de stembiljetten met geldige stemmen ingedeeld in twee categorieën :

1° De stembiljetten waarop is gestemd op een kandidatenlijst ingediend bij het Nederlandse collegehoofdbureau;

2° De stembiljetten waarop is gestemd op een kandidatenlijst ingediend bij het Franse collegehoofdbureau.

De in het artikel 161, tweede lid, van het Kieswetboek bedoelde modeltabel wordt in de genoemde kantons in dubbel gesteld : een exemplaar in het Nederlands, waarop de uitslag van de stemopneming bestemd voor het Nederlandse kiescollege wordt vermeld en een tweede exemplaar in het Frans, waarop de uitslag van de stemopneming bestemd voor het Franse kiescollege wordt vermeld.

In dezelfde kantons wordt door het kantonhoofdbureau de verzamelaars bedoeld in artikel 161, negende lid, van het Kieswetboek op dezelfde wijze in twee exemplaren gesteld.

De heren Vandezande en Luyten stellen volgende amendementen voor :

A. In het voorlaatste lid van dit artikel, op de vijfde en zesde regel, de woorden « in het Frans » te doen vervallen.

B. In hetzelfde artikel, hetzelfde lid aan te vullen als volgt :

« Dit exemplaar is in het Frans gesteld voor de kiesbureaus gelegen in het tweetalig gebied Hoofdstad-Brussel en in het Nederlands voor de kiesbureaus gelegen in het Nederlandse taalgebied. »

A. A l'avant-dernier alinéa de cet article, supprimer à la troisième et à la quatrième ligne les mots « en français ».

B. Au même article, compléter le même alinéa par la disposition suivante :

« Cet exemplaire est rédigé en français pour les bureaux électoraux situés dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale et en néerlandais pour les bureaux électoraux situés dans la région de langue néerlandaise. »

Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het amendement bij artikel 36 strekt ertoe in het laatste lid de woorden « in het Frans » te doen vervallen en hetzelfde lid aan te vullen als volgt : « Dit exemplaar is in het Frans gesteld voor de kiesbureaus gelegen in het tweetalig gebied Hoofdstad-Brussel en in het Nederlands voor de kiesbureaus gelegen in het Nederlandse taalgebied. »

De bedoeling van dit amendement is de volgende.

Inzake de kantons gelegen in het Nederlandse taalgebied wordt in de tekst van artikel 36, voorlaatste lid, bepaald dat buiten de stemopneming in het Nederlands ook nog een stemopneming, een tweede exemplaar, moet worden toegevoegd in het Frans.

Mijnheer de minister, u zult het met mij eens zijn dat dit in strijd is met de taalwet in bestuurszaken, die, zoals u weet, een wet is van openbare orde die u moet toepassen.

Overigens heb ik op 15 juni 1979, ongeveer op het ogenblik van de vorige Europese verkiezingen, aan de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken de vraag gesteld of deze tekst, die hier nu *in extenso* wordt overgenomen uit de vroegere wetgeving, niet in strijd was met de taalwet in bestuurszaken. De toenmalige minister van Binnenlandse Zaken moest toegeven dat dit het geval was maar dat het ging om de eerste Europese verkiezingen en dat dit bij de volgende niet meer zou gelden. De minister heeft plechtig beloofd dat dit zou veranderen.

Het is evenwel niet veranderd want de tekst is integraal overgenomen uit de vorige wetgeving.

Derhalve vraag ik u plechtig, mijnheer de minister, de taalwet in bestuurszaken, een wet van openbare orde, wel na te leven zoals uw voorganger mij heeft beloofd.

Alleen reeds om de continuïteit in de overheidsdiensten te verzekeren, moet u mijn stelling bijvallen, mijnheer de minister. Dit duldt geen tegenspraak ! Ik wil u dan ook vragen dit amendement, waarmee uw voorganger het eens was, te aanvaarden.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, malgré tout mon désir d'être agréable à l'honorable M. Vandezande, je rappelle que la position du gouvernement a été de reproduire intégralement les dispositions techniques de la loi précédente, qui redeviendra la loi.

M. Vandezande. — Ce sera pour la troisième fois !

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Bien entendu, je ne puis m'engager pour mon successeur. J'espère bien être encore ministre de l'Intérieur dans cinq ans (*sourires*) et, avant de rédiger le nouveau projet, je me souviendrai des remarques pertinentes de l'honorable sénateur.

M. Vandezande. — C'est aimable à vous !

M. Luyten. — Il s'agira alors de la Région wallonne !

Na « de splitsing » van uw ministerie.

M. le Président. — L'article 37 est ainsi rédigé :

Art. 37. Le bureau principal de province totalise, sur un tableau récapitulatif pour l'ensemble de la province totalisée, les chiffres figurant aux tableaux récapitulatifs dressés par les bureaux principaux de canton et le transmet, par la voie la plus rapide, accompagné des tableaux dressés par les bureaux principaux de canton, au président du bureau principal de collège.

Le bureau principal de la province de Brabant dresse deux tableaux récapitulatifs : l'un, établi en français dans lequel sont repris les résultats enregistrés dans les cantons qui, en dehors de la circonscription électorale bruxelloise, appartiennent à la région linguistique française, auxquels sont ajoutés les résultats enregistrés par les bureaux principaux de canton

de la circonscription électorale bruxelloise sur les tableaux destinés au bureau principal de collège français; l'autre établi en néerlandais dans lequel sont repris les résultats enregistrés dans les cantons électoraux qui, en dehors de la circonscription électorale bruxelloise appartiennent à la région linguistique néerlandaise, auxquels sont ajoutés les résultats enregistrés par les bureaux principaux de canton de la circonscription électorale bruxelloise sur les tableaux destinés au bureau principal de collège néerlandais.

Ces tableaux récapitulatifs, accompagnés de ceux qu'ont dressés les bureaux principaux de canton, sont respectivement transmis, par la voie la plus rapide, au président du bureau principal de collège français et au président du bureau principal de collège néerlandais.

Art. 37. Het provinciehoofdbureau totaliseert voor geheel de provincie op een verzamelstaat de cijfers die voorkomen op de verzamelstaten opgemaakt door de kantonhoofdbureaus en zendt die staat samen met deze opgemaakt door de kantonhoofdbureaus, langs de snelste weg aan de voorzitter van het collegehoofdbureau.

Het provinciehoofdbureau van de provincie Brabant maakt twee verzamelstaten op: de ene in het Nederlands gesteld waarop worden opgenomen de uitkomsten opgetekend in de kieskantons die, buiten de Brusselse kieskring, tot het Nederlandse taalgebied behoren en waaraan worden toegevoegd de uitkomsten opgetekend in de kantonhoofdbureaus uit de Brusselse kieskring op de tabellen bestemd voor het Nederlandse collegehoofdbureau; de andere in het Frans gesteld, waarop worden opgenomen de uitkomsten opgetekend in de kieskantons die, buiten de Brusselse kieskring, tot het Franse taalgebied behoren en waaraan worden toegevoegd de uitkomsten opgetekend in de kantonhoofdbureaus uit de Brusselse kieskring op de tabellen bestemd voor het Franse collegehoofdbureau.

Die verzamelstaten worden samen met deze opgemaakt door de kantonhoofdbureaus, langs de snelste weg respectievelijk gezonden aan de voorzitter van het Nederlands collegehoofdbureau en aan de voorzitter van het Frans collegehoofdbureau.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 38. Les dispositions des articles 164 à 172 du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen; toutefois les mots «bureau principal d'arrondissement» sont chaque fois remplacés par les mots «bureau principal de collège» et:

1° A l'article 164, alinéa 2, les mots «chef-lieu d'arrondissement» sont remplacés par les mots «où ce bureau est établi»;

2° A l'article 165, les mots «pour chaque Chambre législative» sont supprimés;

3° A l'article 171, premier alinéa, les mots «sans que leur nombre puisse dépasser le double de celui des titulaires élus» sont supprimés.

Art. 38. De bepalingen van de artikel 164 tot 172 van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van het Europese Parlement; nochtans wordt telkens het woord «arrondissementshoofdbureau» vervangen door het woord «collegehoofdbureau» en:

1° Worden in artikel 164, tweede lid, de woorden «hoofdplaats van het arrondissement» vervangen door de woorden «gemeente waar dit bureau is gevestigd»;

2° Worden in artikel 165 de woorden «voor een Wetgevende Kamer» weggelaten;

3° Worden in artikel 171, eerste lid, de woorden «Het aantal opvolgers mag het dubbel van het aantal gekozen titularissen niet te boven gaan» geschrapt.

De Voorzitter. — De heer Geldolf c.s. stelt volgende amendement voor:

In dit artikel het 3° te doen vervallen.

A cet article, supprimer le 3°.

Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, artikel 38 bepaalt dat de artikelen 164 tot 172 van het

Kieswetboek van toepassing zijn voor de verkiezingen van het Europese Parlement. Dat is ook logisch.

In de commissie heb ik van de minister echter geen duidelijk antwoord gekregen op de vraag waarom in deze tekst, die in overeenstemming is, noch met het Kieswetboek voor alle andere verkiezingen, noch met de wettelijke bepalingen inzake de vorige Europese verkiezingen, een 3° werd ingelast dat luidt: «Worden in artikel 171, eerste lid, de woorden «Het aantal opvolgers mag het dubbel van het aantal gekozen titularissen niet te boven gaan» geschrapt.»

Indien het dubbel van het aantal gekozen titularissen volstaat voor de gemeenteraadsverkiezingen, voor de nationale verkiezingen en voor de vorige Europese verkiezingen, waarom is het dan nu plots niet meer voldoende?

De minister heeft in de commissie verklaard dat men aldus tussentijdse verkiezingen wil vermijden. Waarom geldt dit dan niet voor de gemeenteraadsverkiezingen en voor de nationale verkiezingen?

Het is niet omdat bij de vorige Europese verkiezingen heel wat verkozen titularissen ontslag hebben genomen omdat sommige partijen misbruik maken van de Europese verkiezingen en aldus het risico bestaat dat men niet over een voldoende aantal opvolgers beschikt, dat dit systeem moet worden gehandhaafd.

Ons amendement strekt er derhalve toe in artikel 38 het derde punt, dat niet kadert in de Belgische kieswetgeving, te schrappen. Dit amendement is een eerste in een reeks van amendementen die wij hebben ingediend ten einde te verhinderen dat de Europese verkiezingen zouden worden misbruikt voor andere doeleinden.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, il est exact, comme le souligne M. Geldolf que cette disposition n'est pas parallèle à celles qui existent en matière de suppléance pour les autres élections, notamment nationales. Elles ne figurait pas dans le projet de loi déposé par le gouvernement. C'est au cours de la discussion parlementaire qu'il s'est trouvé une assez large majorité pour l'insérer.

J'ai émis les idées du gouvernement et du ministre de l'Intérieur à ce sujet. Je ne puis considérer que ce changement de texte doive susciter une quelconque difficulté pour l'avenir.

Je plaide donc, pour des raisons techniques et dans le souci de respecter la volonté exprimée par les commissions parlementaires, pour le maintien du texte tel qu'il est proposé.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, de minister antwoordt dat er geen moeilijkheden voortvloeien uit dit feit, maar hij antwoordt niet op mijn fundamentele vraag.

Wanneer het aantal plaatsvervangers onbepaald is, dan is het evident dat een aantal kandidaten misbruik kan maken om de Europese verkiezingscampagne louter en alleen te gebruiken om hun naam op de lijst te krijgen en gebruik te maken van de fondsen en de financiële middelen die door het Europese Parlement ter beschikking worden gesteld, die aldus hun doel voorbijgaan en niets bijbrengen bij de Europese verkiezingen zelf.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, M. Geldolf, à tort ou à raison, s'inquiète de l'usage pervers...

M. Geldolf. — C'est le mot!

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — ...que pourrait faire de cette disposition l'un ou l'autre candidat.

Je crois que, dans notre système, c'est l'électeur qui doit juger de la qualité et de la sincérité des candidats. Il est impossible, par une disposition, de prévenir ce genre de pratique, que l'honorable membre redoute.

M. Geldolf. — Il existe en Angleterre le système qu'on appelle *rotten boroughs*.

M. le Président. — L'article 39 est ainsi rédigé:

Art. 39. Le procès-verbal de l'élection rédigé et signé, séance tenante par les membres du bureau principal de collège et les témoins, est envoyé immédiatement avec les tableaux récapitulatifs dressés par les bureaux principaux provinciaux, au greffier de la Chambre des représentants.

Au terme de la procédure prévue à l'article 46, le greffier de la Chambre des représentants adresse au Parlement européen les procès-verbaux, accompagnés d'une liste commune des élus ainsi que les documents nécessaires à la vérification de leurs pouvoirs.

Un extrait du procès-verbal du bureau principal de collège est adressé à chaque élu.

Art. 39. Het proces-verbaal van de verkiezing, staande de vergadering opgemaakt en ondertekend door de leden van het collegehoofdbureau en door de getuigen wordt, samen met de verzamelstaten opgemaakt door de provinciehoofdbureaus onmiddellijk toegezonden aan de griffier van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Na de beëindiging van de in artikel 46 voorziene procedure zendt de griffier van de Kamer van volksvertegenwoordigers de processen-verbaal met een gezamenlijke lijst van de gekozenen alsmede de nodige bescheiden voor het onderzoek van de geloofsbrief van de gekozenen aan het Europese Parlement.

Aan ieder gekozene wordt een uittreksel uit het proces-verbaal van het collegehoofdbureau gezonden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 40. Les enveloppes adressées au bureau principal de province sont transmises par ce bureau au greffier de la province qui les conserve jusqu'après la validation de l'élection.

Le greffier de la Chambre des représentants et le président du Parlement européen peuvent se faire produire certaines pièces, s'ils le jugent nécessaire.

Les bulletins de vote sont détruits lorsque l'élection est définitivement validée ou annulée.

Art. 40. De aan het provinciehoofdbureau toegezonden omslagen worden door dit bureau doorgestuurd naar de griffier van de provincie; zij blijven er berusten tot na de geldigverklaring van de verkiezing.

De griffier van de Kamer van volksvertegenwoordigers en de voorzitter van het Europese Parlement kunnen zich bepaalde stukken doen overleggen indien zij het nodig achten.

De stembiljetten worden vernietigd nadat de verkiezing definitief geëindigd is verklaard.

— Adopté.

Aangenomen.

TITRE IV. — De l'obligation de vote et des pénalités

Art. 41. La participation au scrutin est obligatoire:

1° Pour les électeurs belges inscrits aux registres de population d'une commune belge;

2° Pour les Belges qui résident sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne et qui sont inscrits sur la liste des électeurs visés à l'article 9;

3° Pour les ressortissants des autres Etats membres de la Communauté européenne inscrits sur la liste des électeurs de la commune de leur résidence en exécution de l'article 4.

Les dispositions des articles 207 à 210 du Code électoral sont applicables à ces électeurs.

Pour l'application des dispositions de l'article 210 de ce Code, relatives aux récidives spéciales en matière d'absence non justifiée au scrutin, ne sont à prendre en considération que les élections au Parlement européen.

TITEL IV. — Stemplicht en straffen

Art. 41. De deelneming aan de stemming is verplicht:

1° Voor de Belgische kiezers die in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente zijn ingeschreven;

2° Voor de Belgen die op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijven en die op de bij artikel 9 bedoelde lijst van de kiezers zijn ingeschreven;

3° Voor de onderdanen van de overige Lid-Staten van de Europese Gemeenschap die, met toepassing van artikel 4, op de lijst van de kiezers van de gemeente van hun verblijfplaats zijn ingeschreven.

De bepalingen van de artikelen 207 tot 210 van het Kieswetboek zijn op die kiezers van toepassing.

Voor toepassing van de bepalingen van artikel 210 van dat Wetboek betreffende de bijzondere herhaling van niet-gewettigde afwezigheid bij de stemming worden alleen de verkiezingen van het Europese Parlement in aanmerking genomen.

De Voorzitter. — De heren Luyten en Vandezande stellen volgend amendement voor.

Het voorlaatste lid van dit artikel aan te vullen als volgt:

« Worden hiervan evenwel uitgesloten, de kiezers te Voeren die hun stembrieven in het openbaar verbranden of op enige andere openlijke wijze weigeren aan de stemverrichtingen deel te nemen. »

Compléter l'avant-dernier alinéa de cet article par la disposition suivante:

« En sont toutefois exclus les électeurs de Fouron qui brûlent leurs bulletins de vote en public ou refusent officiellement d'une manière ou d'une autre de participer aux opérations électorales. »

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, dit amendement kan in een zeer ernstige vergadering als deze misschien eigenaardig lijken. Wij vragen inderdaad het voorlaatste lid van dit artikel aan te vullen als volgt: « Worden hiervan evenwel uitgesloten, de kiezers te Voeren die hun stembrieven in het openbaar verbranden, of op enige andere openlijke wijze weigeren aan de stemverrichtingen deel te nemen. »

Aangezien in dit land *le ridicule ne tue plus*, en aangezien *le non-sérieux* is doorgedrongen tot in de hoogste regionen van onze samenleving, is ons amendement niet zo eigenaardig. Ik wil dit bewijzen met enkele concrete feiten.

Bij verschillende verkiezingen hebben kiezers in het genoemde kanton de kieswet overtreden door stembrieven weg te nemen, blauwzuur te werpen of hun stembiljetten in het openbaar te verbranden nadat ze deze hadden weggenomen uit de kiesbureaus.

De procureur te Verviers heeft nooit gemeend tegen dergelijke « bafouering » van het Belgische democratische systeem te moeten optreden. Wij hebben vroeger in onze lessen van Romeinse geschiedenis geleerd *quid leges sine moribus?* Wij hebben onlangs nog gehoord dat niet-toegepaste wetten beter worden afgeschaft; ik denk bijvoorbeeld, aan de borrelwet en aan de argumentatie ten gunste van de afschaffing van de wet op het verplicht gebruik in de Brusselse scholen van de huistaal.

Waarom zouden wij niet in de wet inschrijven wat toch in bepaalde delen van het land als realiteit wordt aanvaard. Immers, in antwoord op een parlementaire vraag, die aan de « groene-lopers-kant » van dit huis werd gesteld, antwoordde de minister van Justitie « dat om opportunititsredenen strafrechterlijke vervolgingen niet aangewezen waren ».

De logica van het huidige Belgisch systeem zou maar best kunnen worden gevolgd voor een bepaalde streek, door de nodige beperkingen in de wet in te schrijven, zodat de Europese verkiezingen, die geen hoge toppen meer scheren in het gevoel van de mensen, lokaal toch nog tot een officieel gelegaliseerde *happening* aanleiding kunnen geven, zonder

dat de mensen hoeven te vrezen aan vervolgingen te worden blootgesteld indien de procureur-generaal van Verviers tot bezinning zou komen.

Voor degenen in deze Hoge Vergadering die dit voor het eerst lezen, is dit misschien verwonderlijk. Voor mij niet meer. Vice-Eerste minister Nothomb heeft mij ooit gevraagd of ik het gerecht in deze bepaalde streek niet ernstig neem, maar uit eigen ervaring weet ik dat, zelfs voor erge feiten als slagen en verwondingen waarvoor ik mij richtte tot de procureur-generaal in Verviers, mij geantwoord werd «sur demande explicite du procureur général, l'affaire Happart est ajournée sine die».

Ik wacht ook nog altijd op rechtsbedeling voor andere feiten. Aangezien dit in deze streek van het land een gewoonte dreigt te worden, meen ik dat wij best deze nieuwe *mores* in de wet inschrijven.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, l'honorable sénateur a lui-même employé le mot *eigenaardig* pour qualifier son intervention et son amendement. C'est également mon sentiment.

Me référant à la position du gouvernement, qui est de maintenir dans ce projet de loi les mêmes dispositions techniques que pour les autres élections, notamment pour celles qui se sont déroulées en 1979, je demande le rejet de cet amendement.

M. le Président. — L'article 42 est ainsi rédigé:

Art. 42. Les dispositions du titre V du Code électoral sont applicables à l'élection du Parlement européen.

Toutefois, aux articles 181, premier alinéa, et 201, alinéas 1er et 3, la référence à l'article 147bis est remplacée par une référence à l'article 32 de la présente loi.

Art. 42. De bepalingen van titel V van het Kieswetboek zijn van toepassing op de verkiezing van het Europees Parlement.

Evenwel wordt in de artikelen 181, eerste lid, en 201, eerste en derde lid, de verwijzing naar artikel 147bis vervangen door een verwijzing naar artikel 32 van deze wet.

— Adopté.

Aangenomen.

TITRE V. — De l'éligibilité et des incompatibilités

Art. 43. Pour être éligible au Parlement européen, il faut:

1° Etre belge;

2° Jouir des droits civils et politiques;

3° Avoir atteint l'âge de vingt et un ans accomplis;

4° Etre inscrit au registre de population d'une commune belge ou résider à titre habituel sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne;

5° Etre d'expression française ou allemande si l'on se présente devant le collège électoral français ou être d'expression néerlandaise si l'on se présente devant le collège électoral néerlandais.

TITEL V. — Verkiezbaarheid en onverenigbaarheden

Art. 43. Om verkiesbaar te zijn voor het Europees Parlement moet men:

1° Belg zijn;

2° Het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;

3° De volle leeftijd van eenentwintig jaar hebben bereikt;

4° Ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van een Belgische gemeente of gewoonlijk verblijven op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap;

5° Ofwel Nederlandstalig zijn indien men zich aanmeldt voor het Nederlandse kiescollege ofwel Franstalig of Duitstalig zijn indien men zich aanmeldt voor het Franse kiescollege.

De Voorzitter. — De heren Luyten en Vandezande stellen volgend amendement voor:

Het 5° van dit artikel te vervangen als volgt:

«5° Ofwel Nederlandstalig zijn indien men zich aanmeldt voor het Nederlandse kiescollege, ofwel Franstalig indien men zich aanmeldt voor het Franse kiescollege, ofwel Duitstalig indien men zich aanmeldt voor het Duitse kiescollege.»

Remplacer le 5° de cet article par la disposition suivante:

«5° Etre d'expression française si l'on se présente devant le collège électoral français, ou être d'expression néerlandaise si l'on se présente devant le collège électoral néerlandais, ou être d'expression allemande si l'on se présente devant le collège électoral de langue allemande.»

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, ter verdediging van dit amendement beroep ik mij op de logica van de vorige amendementen.

M. le Président. — L'article 44 est ainsi rédigé:

Art. 44. Ne sont pas éligibles:

1° Les Belges qui, quel que soit le lieu de leur résidence, sont privés du droit d'éligibilité par condamnation;

2° a) Les Belges qui, inscrits aux registres de population d'une commune belge, n'ont pas été inscrits sur la liste des électeurs en vertu des articles 6 à 9bis du Code électoral;

b) Les Belges qui, résidant sur le territoire d'un autre Etat membre de la Communauté européenne, n'ont pas été inscrits sur la liste des électeurs en vertu des articles 6 à 9bis du Code électoral, ou ne l'auraient pas été en vertu des mêmes dispositions s'ils avaient sollicité leur inscription sur cette liste.

Art. 44. Niet verkiesbaar zijn:

1° De Belgen, ongeacht hun verblijfplaats, die door veroordeling ontzet zijn van het recht om gekozen te worden;

2° a) De in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente ingeschreven Belgen, die krachtens de artikelen 6 tot 9bis van het Kieswetboek niet op de lijst van de kiezers zijn ingeschreven;

b) De Belgen die op het grondgebied van een andere Lid-Staat van de Europese Gemeenschap verblijven, en krachtens de artikelen 6 tot 9bis van het Kieswetboek niet op de lijst van de kiezers zijn ingeschreven, of krachtens dezelfde bepalingen niet zouden zijn ingeschreven indien zij hun inschrijving op die lijst hadden gevraagd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 45. Les incompatibilités qui, en vertu des lois belges, sont applicables aux parlementaires belges, visent également les membres du Parlement européen.

La qualité de membre du Parlement européen est incompatible avec celle de membre de la Chambre des représentants ou du Sénat, celle de membre d'un exécutif communautaire ou régional, celle de membre du Conseil flamand ou du Conseil de la Communauté française, celle de membre d'un conseil régional, celle de membre d'une députation permanente, celle de membre d'un collège d'agglomération, celle de bourgmestre, d'échevin ou de président de centre publique d'aide sociale d'une commune de plus de 50 000 habitants.

Si, après l'élection, un membre du Parlement européen accepte une fonction ou un mandat incompatible avec son mandat de parlementaire européen, il doit renoncer immédiatement à ce dernier mandat.

La Chambre des représentants statue sur les incompatibilités qui sont prévues par les lois belges.

Art. 45. De onverenigbaarheden die, krachtens de Belgische wetten, van toepassing zijn op de Belgische parlementsleden, gelden eveneens voor de leden van het Europees Parlement.

De hoedanigheid van Europees parlements lid is onverenigbaar met die van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van de Senaat, van lid van een gemeenschaps- of gewestexecutieve, van lid van de

Vlaamse Raad of van de Franse Gemeenschapsraad, van lid van een gewestraad, van lid van een bestendige deputatie, van lid van een agglomeratiecollege, van burgemeester, schepen of voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van een gemeente met meer dan 50 000 inwoners.

Indien na de verkiezing een lid van het Europese Parlement een functie of mandaat, onverenigbaar met zijn mandaat van Europees parlements lid, aanvaardt, moet hij onmiddellijk van dit laatste mandaat afstand doen.

De Kamer van volksvertegenwoordigers doet uitspraak over de door de Belgische wetten voorziene onverenigbaarheden.

M. le Président. — MM. Jacques Wathelet et Vandenhoute présentent l'amendement que voici :

Remplacer le deuxième alinéa de cet article par la disposition suivante :

« La qualité de membre du Parlement européen est incompatible avec celle de membre d'un exécutif communautaire ou régional, de membre d'une députation permanente, de bourgmestre ou d'échevin ou de président d'un centre public d'aide sociale d'une commune de plus de cinquante mille habitants. »

Het tweede lid van dit artikel te vervangen als volgt :

« De hoedanigheid van Europees Parlements lid is onverenigbaar met die van lid van een gemeenschaps- of gewestexecutieve, van lid van een bestendige deputatie en die van burgemeester, schepen of voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van een gemeente met meer dan 50 000 inwoners. »

La parole est à M. Nicolas.

M. Nicolas. — Monsieur le Président, je me réfère au texte de l'amendement de M. Wathelet et je confirme la justification qu'il en a faite.

De Voorzitter. — De heren Luyten en Vandezande stellen volgend amendement voor :

Paragraaf 2 van dit artikel aan te vullen als volgt :

« of van burgemeester van een van de taalgrensgemeenten met een bijzonder taalstatuut of een van de gemeenten van het arrondissement Halle-Vilvoorde met een bijzonder taalstatuut ».

Compléter le § 2 de cet article par ce qui suit :

« ou de bourgmestre d'une des communes situées près de la frontière linguistique et ayant un statut linguistique spécial ou d'une des communes de l'arrondissement de Hal-Vilvoorde ayant un statut linguistique spécial ».

Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, het gaat hier om wat ik daarnet noemde de « onverenigbaarheden volgens onze basisopvattingen over dit wetsontwerp », onverenigbaarheden waarover allerlei meningen bestaan, zoals wij uit de verschillende betogen hebben kunnen horen.

De verantwoording van mijn amendement kan u vinden in een tekst die ik mede gebaseerd heb op de beschouwingen van een vooraanstaand journalist van dit land.

In verband met recente gebeurtenissen en provocaties van onze gemeenschap zouden wij beter bij wet de cumulatie limiteren van een burgemeesterschap met een Europees mandat. Ik verwijs naar het voorbeeld in een gemeente met bijzonder taalstatuut. Sommigen vermoeden waarschijnlijk over wie het gaat.

Ik citeer : « De aanwijzing van Happart tot kandidaat voor de Europese lijst van de *Parti socialiste*, stelt de Franstalige Vice-Premiers Gol en Nothomb voor een nieuw probleem. Happart wordt in Wallonië ongetwijfeld een grote stemmentrekker. » Dit blijkt wel uit het feit dat hij gevraagd werd door zowat alle lijsten.

En verder : « Zijn populariteit zal nog vergroten, kon men van hem een martelaar maken. Voor de Waalse socialisten zou Happart dus best als burgemeester afgezet worden, voor de Waalse liberalen en kristendemokraten zou hij alleszins tot aan de Europese verkiezingen van 17 juni moeten aan blijven. De aanduiding van Happart is hoe dan ook

bedoeld als een stunt of een provocatie. » Voor de rest van het artikel verwijs ik naar *De Standaard* van 14 februari 1984.

Ik wil hier de minister helpen om een netelig probleem op te lossen waarmee hij reeds een jaar lang wordt geconfronteerd. Daarom heb ik een amendement ingediend.

Hij heeft nieuwe moeilijkheidshaarden geschapen zoals ik gisteren weglappend uit deze vergadering tijdens de bespreking van de begroting van de Rijkswacht heb kunnen vaststellen. Het gaat over de eenzijdig Vlaamse gemeente Overijse. Wij zullen daar echter morgen op terugkomen, want ik zal daarover een dringende mondelinge vraag stellen. In Overijse heb ik die brave rijkswacht als een echte soldateska zien optreden. Er werd zelfs een schepen in de uitoefening van zijn ambt ernstig gewond. Ons amendement is dus geenszins ironisch bedoeld.

Afdalend van de Europese Olympus naar de concrete gebeurtenissen in ons land, moeten wij zeggen — een uitdrukking van onze collega Wim Jorissen overnemend — dat wij het kotsbeu zijn wat men zich tegenover onze gemeenschap allemaal permitteert. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, M. Luyten ne sera pas étonné, je pense, si je lui signale que le gouvernement désire maintenir dans le présent projet de loi toutes les dispositions techniques prévues dans la loi de 1979.

Il a voulu m'épargner certaines difficultés. Je crois que tant que des personnes venant de l'extérieur donneront une publicité, à mon avis indue, à certaines attitudes de mandataires communaux de petites communes, ceux-ci pourront se complaire dans des actes de bon ou de mauvais goût pour accroître leur notoriété. Je ne puis que le déplorer, mais cela n'a rien à voir avec la loi électorale.

Je demande, dès lors, le maintien des dispositions techniques du projet de loi de 1979.

M. le Président. — M. Van Roye présente l'amendement que voici :

A cet article, in fine du deuxième alinéa, supprimer les mots « d'une commune de plus de 50 000 habitants ».

In dit artikel, aan het slot van het tweede lid, de woorden « van een gemeente met meer dan 50 000 inwoners » te doen vervallen.

Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck.

Mevrouw Van Puymbroeck. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, daar de collega's van mijn fractie in de commissie opgehouden zijn, ben ik zo vrij hier hun amendement te komen verdedigen.

Wij stellen voor in artikel 45, aan het slot van het tweede lid, de woorden « van een gemeente met meer dan 50 000 inwoners » te doen vervallen. Wij vragen een cumulatieverbod voor alle burgemeesters. De zaak van Europa is zo ernstig, dat zij goed moet kunnen worden verdedigd. Een burgemeester in ons land moet met overtuiging bij zijn mensen kunnen zijn.

Het gaat niet op dat een burgemeester van een gemeente van maar 30 000 of 50 000 inwoners voor verschillende dagen wordt weggeroepen naar het buitenland en zijn gemeente in de steek moet laten of, eventueel, in het Europese Parlement en op de Europese vergaderingen niet aanwezig kan zijn omdat hij ambtshalve in eigen land opgehouden is.

Wij vragen dus het verbod van cumulatie van de ambten van burgemeester en van Europees parlements lid. (*Applaus op verscheidene banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, de socialistische fractie steunt ook dit amendement om de door mevrouw Van Puymbroeck daarnet uiteengezette redenen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Panneels-Van Baelen. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil een kleine tekstverbetering voorstellen.

Op de 7e regel van alinea 2 van artikel 45 staat: « van een agglomeratiecollege, van burgemeester, schepen of... ». Ik stel voor die zinsnede te wijzigen als volgt: « van een agglomeratiecollege en die van burgemeester, schepen... ».

In de Franse tekst moet de zinsnede luiden: « membre d'un collège d'agglomération et celle de bourgmestre, d'échevin... ».

De Voorzitter. — Is de Senaat het eens met deze vormwijziging? (Instemming.)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, le gouvernement n'a pas pris position à cet égard. Cela résulte du consensus qui s'est établi au niveau des commissions à propos des incompatibilités.

Je n'ai pas d'avis à ce sujet mais, pour des raisons techniques, je plaide en faveur du maintien du texte tel qu'il est proposé.

M. le Président. — La parole est à M. Roland Gillet.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, j'ai sous les yeux un amendement de M. Wathelet. Je viens d'entendre un de ses collègues déclarer qu'il fallait se référer à la justification écrite de l'amendement, ce qui implique que le gouvernement prenne position. Or je n'ai pas entendu le ministre de l'Intérieur à ce sujet.

Mme Panneels-Van Baelen. — Il s'est expliqué cet après-midi.

M. Geldolf. — Il fallait être présent, monsieur Gillet.

M. le Président. — En effet, monsieur Gillet, l'amendement a été défendu cet après-midi par son auteur et le ministre a répondu.

Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben een fervent voorstander van de onverenigbaarheid tussen een Europees mandaat en een nationaal mandaat. Ik kan mij niet inbeelden dat beide mandaten behoorlijk door een zelfde persoon kunnen worden uitgeoefend. Indien een en dezelfde persoon twee mandaten van dergelijke aard waarneemt, compromitteert hij zowel het ene mandaat als het andere.

Daarom ben ik een tegenstander van de cumulatie van beide ambten. Ik verkeer evenwel in een moeilijke situatie wat betreft de gegrondheid van mijn verzet. Ik moet toegeven dat de Europese akte, die altijd primeert op de nationale wetgeving, de cumulatie tussen beide ambten mogelijk maakt.

Dat is trouwens met zoveel woorden ook gezegd door andere sprekers en dat blijkt ook uit de oorspronkelijke tekst van artikel 44. Volgens die tekst moet over de grote onverenigbaarheden worden beslist in geval van betwisting, door het Europese Parlement zelf, en over de kleine onverenigbaarheden die hierin voorkomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Wij hebben de heer André horen zeggen dat de Europese akte alleen maar gold voor de eerste Europese verkiezingen. Dit is onjuist, want *in fine* van de aanhef van het advies van de Raad van State lees ik het volgende: « Het onderhavig ontwerp heeft tot doel die bepalingen vast te stellen met inachtneming van bijzondere bepalingen die in de akte zelf zijn geformuleerd. »

Men kan niet zeggen dat deze Europese akte alleen maar gold voor de eerste Europese verkiezingen. Maar ik blijf een tegenstander van de cumulatie van beide ambten.

Ik zit evenwel in de knel met deze teksten. Ik zal mij daarover onthouden. Mijn voorkeur gaat in elk geval naar de onmogelijkheid van cumulatie.

De Voorzitter. — Bij wijze van amendement stelt de heer Geldolf c.s. volgend artikel 45bis nieuw voor:

Een artikel 45bis nieuw in te voegen, luidende:

« Art. 45bis. De verkozen leden voor het Europese Parlement die ontslag nemen zullen slechts na volle twee jaren, kandidaat kunnen zijn voor het Belgische Parlement. »

Insérer un article 45bis nouveau, rédigé comme suit:

« Art. 45bis. Les élus au Parlement européen qui démissionnent ne pourront se porter candidat aux élections du Parlement belge qu'à l'expiration d'un délai de deux ans. »

Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wij hebben reeds tijdens de algemene bespreking de filosofie van de SP-fractie toegelicht. Dit amendement is er het logische gevolg van.

U hebt daarstraks, tijdens de algemene bespreking, de nervositeit kunnen merken van de heer Wathelet toen bij de verdediging van zijn amendement op artikel 45, de namen van de heren Gol en Damseaux werden gelanceerd. Iedereen weet, het volstaat de pers te lezen, dat op de kandidaatstelling van die twee heren wordt gespeculeerd.

Het gaat hier om voorbeelden die aantonen dat men de Europese verkiezingen wenst te gebruiken voor andere doeleinden. Ik had vurig gehoopt dat men in dit debat de Belgische communautaire problematiek niet had betrokken. Het Europese domein is een geheel ander domein dan het Belgische.

Nu is er sprake van dat José Happart kandidaat zou zijn voor het Europese Parlement. Men voegt er zelfs in de pers aan toe dat hij zich alleen kandidaat zou stellen op voorwaarde dat zulks een springplank kan zijn voor een nationaal mandaat.

Mede in het licht van het amendement dat daareven werd verdedigd en dat beoogt ook in gemeenten met minder dan 50 000 inwoners het cumulatieverbod toe te passen voor burgemeesters, ziet men welk spel men in geval van niet-aanvaarding van dat amendement zou kunnen gaan spelen.

Iemand die de vaste intentie heeft, het mandaat dat hij thans uitoefent te blijven waarnemen, is kandidaat voor de Europese verkiezingen. Als dat lukt kan hij zich nog eens kandidaat stellen voor de wetgevende verkiezingen. U zult toegeven dat dit een gekkenspel wordt en dat dit totaal niets meer te maken heeft met de werkelijke bedoelingen van de Europese verkiezingen.

Bij het indienen van ons amendement waren wij nog niet op de hoogte van de eventuele kandidatuur van José Happart. Het feit is trouwens heel recent en het zal nog concreet moeten worden bevestigd. Wij weten nog niet of die kandidatuur zal worden ingediend. Op het ogenblik dat wij ons amendement indienden, dachten wij aan de heren Gol en Damseaux en eventueel ook nog aan anderen, maar zeker niet aan de Voorse communautaire context.

Wij zijn van oordeel dat wanneer iemand zich laat verkiezen tot Europees parlements lid en daarna onmiddellijk ontslag neemt, dit een kaakslag is aan de Europese kiezers. In dat geval moet in een sanctie worden voorzien wil men een vermenigvuldiging van dergelijk gekkenspel voorkomen. Daarom stellen wij voor in een artikel 45bis nieuw te zeggen dat de voor het Europese Parlement verkozen leden die ontslag nemen, slechts na volle twee jaren kandidaat kunnen zijn voor het Belgisch Parlement.

Daarop heeft de minister in de commissie gerepliceerd dat zulks ongehoord is, want dat zulks betekent dat zij dan voor de Belgische wetgevende verkiezingen geen kandidaat meer kunnen zijn. Hij heeft precies gedaan alsof dit amendement een innovatie is.

Ik heb een vergelijking gemaakt met bepaalde functies in naamloze vennootschappen waarvoor ministers niet in aanmerking kunnen komen wanneer zij minister af zijn. Men zou zich ook daar kunnen afvragen of hij dan geen Belg meer is zoals de anderen.

Mag hij geen beheerder worden van een vennootschap? Hier geldt onze inziens hetzelfde principe. Er moet klaarheid worden geschapen in deze aangelegenheid. Zoniet zal men de Europese verkiezingen blijven misbruiken. Dit is de betekenis van ons amendement. (Applaus op de socialistische banken.)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Comme je l'ai déclaré en commission, cet amendement doit être rejeté au nom des principes généraux qui veulent que tout citoyen belge peut se présenter aux élections et que ce sont les électeurs qui décident s'il doit être mandaté ou non.

Dans le cas présent, je ne vois pas pourquoi, les circonstances changeant, un membre du Parlement européen ne pourrait pas, si le président de son parti le juge opportun, à un moment donné, et si les électeurs lui en donnent l'autorisation, devenir mandataire au niveau national.

Je demande donc le rejet de cet amendement qui n'est pas conforme à nos règles fondamentales.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Geldolf.

De heer Geldolf. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Eerste minister, dames en heren, de oorspronkelijke tekst van het regeringsontwerp sprak niet over de onverenigbaarheid tussen een Europees en een nationaal mandaat.

Wanneer de regering het amendement tot invoering van deze onverenigbaarheid aanvaard heeft, is zij de filosofie bijgevalen dat de Europese verkiezingen werkelijk moeten dienen voor het doel waarvoor zij worden georganiseerd. Mijn amendement is hier de logische consequentie van. Het wil immers vermijden dat men het formele cumulatieveverbod toch nog omzeilt.

In de commissie heb ik reeds gezegd dat, zelfs na de aanvaarding van mijn amendement, iemand die verkozen is tot Europees parlamentslid, na ontslag nog altijd minister kan worden en hiervoor zelfs geen twee jaar hoeft te wachten. Een minister moet immers niet noodzakelijk een verkozen parlamentslid zijn.

De heer Luyten. — De heer Happart als extra parlementair-minister!

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — M. Geldolf veut éviter des détournements de la législation électorale. Je peux comprendre sa préoccupation, mais le principe général est, je le répète, que tout citoyen belge, même s'il est parlementaire européen, peut se présenter aux élections nationales.

Que ce soit de bon ou de mauvais goût, c'est une autre question. S'il s'est présenté aux élections européennes avec l'idée d'arriver par ce biais au Parlement national, on peut éventuellement considérer qu'il y a détournement de la volonté des électeurs. Mais il reste qu'un citoyen belge a le droit d'être candidat au Parlement.

M. le Président. — L'article 46 est ainsi rédigé:

Dispositions diverses

Art. 46. La Chambre des représentants statue sur la validité des opérations électorales en ce qui concerne tant les élus effectifs que leurs suppléants.

Elle statue sur les réclamations introduites sur la base des dispositions de la présente loi.

Toute réclamation contre l'élection doit être formulée par écrit et introduite auprès du greffier de la Chambre des représentants dans les dix jours de l'élection.

La décision prise par la Chambre des représentants sur la réclamation est jointe aux documents prévus à l'article 39, alinéa 2.

Bepalingen van verschillende aard

Art. 46. De Kamer van volksvertegenwoordigers doet uitspraak over de geldigheid van de kiesverrichtingen, zowel wat de gekozenen als hun opvolgers betreft.

Zij beslist over de bezwaren die worden ingebracht op grond van de bepalingen van deze wet.

Elk bezwaar tegen de verkiezing moet binnen de tien dagen te rekenen van de dag van de verkiezing, schriftelijk worden ingediend bij de griffier van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

De door de Kamer van volksvertegenwoordigers getroffen beslissing in verband met het bezwaar wordt gevoegd bij de stukken bedoeld bij artikel 39, tweede lid.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 47. Lorsqu'un mandat de représentant devient vacant, le suppléant achève le mandat de son prédécesseur.

Art. 47. Wanneer een mandaat van vertegenwoordiger openvalt, voleindigt de opvolger het mandaat van zijn voorganger.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 48. La présente loi est d'application pour le second suffrage universel direct du Parlement européen.

Elle entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 48. Deze wet is van toepassing voor de tweede algemene rechtstreekse verkiezing van het Europees Parlement.

Zij treedt in werking de dag dat zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain après-midi aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen zullen morgenmiddag plaatshebben evenals de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Le Sénat se réunira demain jeudi 16 février 1984 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen donderdag 16 februari 1984 te 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 20 h 10 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 20 u. 10 m.)

1366